ЯНГИ ЙИЛДА ЯНГИ ЗАФАРЛАР УЧУН!

КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 2 (7392). ● 3 январь, 1981 йил ◆ ШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

УЛКАН ВАЗИФАЛАР ОЛДИДА

Мамлакатимиз зўр шоду-хуррамлик билан янги 1981 йилга қадам қўйди. Халқимиз Ленин партиясининг синалган раҳбарлигида ўнинчи беш йилликни якунлаб, навбатдаги ўн биринчи беш йилликни бошлаб юборди. Энди тарих бўлиб қолган ўнинчи беш йиллигимиз коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришда ва совет кишиларининг фаровонлигини оширишда ажойиб зафарлар беш йиллиги сифатида эсга олинади.

Биз айниқса ўтган 1980 йилни эзгу туйғулар билан кузатиб қўйдик. Шонли Ленин юбилейи йилида совет кишилари фидокорона ва илҳом билан ишладилар. Экономикани ривожлантиришда янги катта қадам қўйилди. Республикамиз ва областимиз ҳам ўнинчи беш йиллик йилларида хўжалик ва маданий қурилишнинг барча йўналишларида анча илгарилаб кетди. Областимиз ва Тошкент шаҳри саноатчилари ўтган йилги планни муддатидан илгари 25 декабрда муваффақиятли бажардилар. Планга қўшимча 100 миллион сўмликка яқин маҳсулот реализация қилинди. Индустриямиз ходимларининг бу муваффақиятига Тошкент, Олмалиқ, Ангрен шаҳарлари, шунингдек, Оққўрғон, Бўстонлиқ, Калинин ва Тошкент районлари саноатчилари муносиб ҳисса қўшдилар.

Жуда катта қурилиш программаси амалга оширилди. Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасида капролактам, Олмалиқ химия заводида аммоний сульфати ишлаб чиқариш бўйича катта қувватлар ишга туширилди. Тошкент метрополитени биринчи линиясининг иккинчи навбати битказилиб, унда поездлар юра бошлади.

Пахта бўйча беш йиллик план анча ошириб бажарилди. Областимиз республиканинг ўтган мавсумдаги рекорд ҳосилига ўзининг 482 минг тонна «оқ олтин»и билан салмоқли улуш қўшди.

Олдимизда янги улкан вазифалар турибди. Бу вазифалар ўртоқ Л. И. Брежневнинг 1980 йил октябрь Пленумида сўзлаган нутқида, КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасида кўрсатиб берилган.

Янги беш йилликда фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, озиқ-овқат проблемасини ҳал этиш, халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, уй-жой қурилишига алоҳида аҳамият бериш керак.

Лойиҳада таъкидланганидек, Олмалиқ кон-металлургия комбинатида мис ишлаб чиқарувчи ва қўрғошин рух рудаси қазиб чиқарувчи қувватлар, Бекобод заводида пўлат ва прокат ишлаб чиқарувчи қувватлар ривожлантирилади. Тошкент трактор заводи, Ангрен 2-ГРЭСида қувватлар фойдаланишга топширилади. Бунинг учун энг янги технология жараёнларини ва юксак самарали машина ускуналарини жорий этиш, жуда катта ҳажмда капитал маблағлар ўзлаштириш лозим бўлади.

Партия яқин вақтлар ичида аҳолини озиқ-овқат билан таъминлашни кескин яхшилаш вазифасини қўймоқда. Ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигида янги озиқ-овқат программаси тайёрланмоқда. Бу программа қишлоқ хўжалигини ва унга хизмат кўрсатадиган саноат тармоқларини ривожлантириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш, сақлаш, ташиш ва қайта ишлаш масалаларини, озиқ-овқат индустриясини ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан савдо-сотиқ қилишни ривожлантириш масалаларини бирга қўшиб ҳал этишни назарда тутади. Шундай қилиб, озиқ-овқат программаси бошланаётган ўн биринчи беш йилликнинг таркибий қисми бўлиб қолади. Уни амалга ошириш учун янги йилнинг дастлабки кунлариданоқ киришмоқ керак.

Иқтисодий программанинг бу қисмини бажаришда областимиз алоҳида ўрин тутади. Чунки пойтахт области пахта билан бирга давлатга кўплаб миқдорда гўшт, сут, тухум, сабзавот, мева, узум, картошка ва полиз экинлари маҳсулотлари етиштирувчи база ҳамдир. Партиямиз олдимизга қўяётган вазифани уддалаш учун деҳқончиликнинг сабзавотчилик, боғдорчилик, озуқа етиштириш каби тармоқларида юксак самара олинишига эришиш керак.

Мамлакатимизнинг ҳамма ерида бўлгани каби область шаҳар ва қишлоқларида ҳам муҳим сиёсий воқеа — КПСС XXVI съездига зўр активлик ва меҳнат жўшқинлиги билан ҳозирлик кўрилмоқда. Съезд шарафига умумхалқ социалистик мусобақаси янги йилнинг дастлабки кунларидан янги куч билан авж олиб кетди. Шонли ишчиларимиз, азамат деҳқонларимиз, ижодкор зиёлиларимиз партия съездини янги зафарлар билан нишонлашга аҳду паймон қилмоқдалар.

Коммунистларнинг авангардлик роли, партия ташкилотларининг мақсадга мувофиқ иш олиб бораётганликлари туфайли янгидан-янги ташаббуслар, ватанпарварлик ҳаракатлари вужудга келмоқда. «1981 йилнинг биринчи квартал планини съезд очиладиган кунгача бажарамиз» шиори остидаги умумхалқ ҳаракатига областнинг барча меҳнат коллективлари қўшилмоқдалар. В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Миконд», электрон-техника заводлари, «Ангрен» разрези ва бошқа коллективлар янги йилни зарбдорчасига ишлаш билан бошладилар.

Чорвадорларимиз ҳам масъулиятли дамларни бошдан кечирмоқдалар. Калинин, Чиноз районларининг ташаббускор чорвадорларидан намуна олиб беш йиллик охиригача маҳсулот етиштиришни икки баравар ва ундан ортиқ кўпайтириш, қишда ҳам фермалар маҳсулдорлигини камайтирмаслик учун кураш ноз-неъмат бунёдкорларининг жанговар шиори бўлиб қолди.

Янги йил — улуғвор беш йилликнинг биринчи йилидир. Бу беш йилликка халқимиз янги режалар ва орзу умидлар билан қадам қўйиб, унга ҳозирдан яхши замин яратишга киришди. Эндиги вазифа коллективлардаги ҳозирги юксак меҳнат маромини сақлаб қолишдан иборатдир.

Олдимизда амалга ошириладиган катта ишлар ва муаммолар оз эмас. Улар меҳнаткашлар қалбига қувонч бағишлаб, ҳар бир кишида умидворлик, кўтаринкилик туйғуларини оширмоқда. Чунки белгиланган режалар одамлар учун, уларнинг фаровонлиги учун қилинмоқда.

Шак-шубҳа йўқки, бу улуғвор вазифалар муваффақиятли ҳал этилади. Чунки совет халқи Коммунистик партия билан Совет давлатининг ленинча ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан маъқуллаб, астойдил қўллаб-қувватламоқда. Партия билан халқнинг якдиллиги, бузилмас бирлиги эса барча муваффақиятларимиз гаровидир.

Янги йилда янги зафарлар сари!

«Таштекстильмаш» заводи коллективи ишлаб чиқараётган турли хил тўқимачилик машиналари СССРдан ташқарида ҳам машҳур. Ўнлаб хорижий мамлакатлар корхона маҳсулотини харид қилмоқда. Суратда: ўзининг унумли ва сифатли меҳнати билан завод маркаси шуҳратини оширишга муносиб ҳисса қўшаётган Асқар Нишонов иш устида. У йигирма йилдан бери шу корхонада самарали меҳнат қилаяпти.

ЗАРБДОР ВАХТАДА

Тошкентдаги тўқимачилик-галантерея ишлаб чиқариш бирлашмасининг ўнлаб чеварлари нормани муттасил ошириб адо этмоқдалар. Шу кунларда 1981 йилнинг март ойи ҳисобига ишлаётган йигирувчи Муаззам Саидқосимова ҳам шундай пешқадамлардан ҳисобланади. У ҳар сменада топшириқни 130 процентга етказиб бажармоқда.

И. Глауберзон фотолари.

Ихтирочилар изланишда

ПИСКЕНТ пахта тозалаш заводи коллективи ўнинчи беш йилликни меҳнатда яхши кўрсаткичлар билан якунлади. Маҳсулот реализация қилиш давлат плани муддатидан анча илгари — 28 октябрда тўла адо этилди. Йил охиригача қўшимча 6 миллион сўмлик атрофида пахта толаси, момиқ ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилди.

Корхона цехларида тежамкорлик учун кураш ҳам яхши йўлга қўйилган. Бу соҳада айниқса, ишлаб чиқариш новаторларининг ҳиссаси катта бўляпти. Улар ўзларининг ижодий изланишлари билан материаллар ва хом ашёларни тежаб қолиш, ишлаб чиқариш жараёнларини такомиллаштириш, меҳнат унумдорлигини оширишга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Айниқса, рационализаторлардан Ғ. Рустамов, И. Насриддинов, В. Локтионов, В. Кабаевлар қимматли таклифлари билан чиқдилар. Уларни амалга ошириш катта иқтисодий маблағни тежаб қолиш имконини берди. Беш йил давомида олинган жамғарма миқдори салкам 400 минг сўмликни ташкил этди.

Корхонанинг ихтирочилари ўн биринчи беш йилликда ҳам янги-янги таклифлар билан чиқиш иштиёқида қизғин изланиш олиб бормоқдалар. Улар КПСС XXVI съездини муносиб нишонлаш бўйича коллектив тобора авж олдираётган курашга муносиб улуш қўшишга астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

АҲОЛИ ЭҲТИЁЖИ УЧУН

ЁҒ-МОЙ комбинати республикамиз пойтахтининг пешқадам корхоналаридан ҳисобланади. Унинг турли миллат вакилларини бирлаштирган кўп минг кишилик интернационал коллективи ишлаб чиқариш жараёнларини тинмай механизациялаш ва автоматлаштириш, социалистик мусобақа асосида меҳнат қилиш, прогрессив технология ва илғор иш усулларини кенг қўлланиш туфайли ўз фаолияти кўрсаткичларини йилдан-йилга яхшилаб бормоқда.

Комбинат ишчи-хизматчилари янги йил байрамини муносиб кутиб олишди. Улар ўнинчи беш йиллик плани топшириқларини муддатидан деярли 100 кун илгари бажардилар. Қўшимча 17 миллион сўмликдан кўпроқ турли-туман халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқарилди ва меҳнаткашлар эҳтиёжлари учун етказиб берилди.

МЕҲНАТ — ФАРОВОНЛИК МАНБАИ

БЕШ ЙИЛ — тарихан қисқа давр. Бироқ шу қисқа вақт оралиғида амалга оширилган бунёдкорлик ишлари кўлами беқиёсдир. Тошкент районидаги Навоий номли колхознинг ўнинчи беш йилликдаги фаолияти, бугуни ва эртаси тараққиёт суръатининг нақадар жадал эканлигини кўрсатиб турибди.

Бундан беш йил аввал бу колхоз районни барча соҳада орқага тортиб келарди. Хўжаликнинг давлатдан қарзлари йилдан йилга ортса ортардики, камаймасди. Бугунги кунга келиб хўжаликда катта ўзгаришлар рўй берди. Бу ҳақда колхоз бош агрономи АСҚАР НИШОНОВ ҳикоя қилади.

— Юксалишнинг сирини аввало, одамларнинг ўзидан излаш керак, деб ҳисоблайман. Колхозимизнинг қолоқликдан чиқиб, машъал хўжаликлар қаторидан ўрин олиши, иқтисодий ва маданий жиҳатдан юксалиши фидокорона меҳнат натижасидир.

Нима учун ҳозир меҳнат қилаётган кишилар ўша пайтда ташаббускорлик кўрсатишмади, қолоқликка барҳам бериш учун курашмади, деган савол туғилиши табиийдир. Чунки, ўшанда одамлар хўжаликнинг қад тиклаб олишига ишонмай қўйган эдилар. Қолоқликдан чиқолмай келаётган хўжаликда даромаднинг паст бўлиши, бунинг устига давлатдан қарздорлигимиз туфайли устама ҳақдан ҳар йили бенасиб бўлиб қолаётган колхозчиларнинг кайфиятлари яхши эмасди.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти одамларда ишонч уйғотиш учун нима қилиш керак, деган саволни ўртага ташлади. Кўпчиликнинг фикри колхозчиларнинг даромади, турмуш шароити масаласига қаратилди. Дарҳақиқат, даромаддан ёлчимаган колхозчи даладаги иш қолиб, ўзини кўпроқ бозор-ўчарга уради. Томорқасидаги экинни яшнатади-ю, колхозникига ишончсизлик билан қарайди.

Давлатдан яна қарз олдик. Аввал колхозчиларимизнинг моддий талабларини қондириб, сўнг улардан иш талаб қилдик. Натижада кутилганидан ҳам аъло бўлди. Бир йилнинг ўзида давлат қарзидан ҳам қутулдик. План ҳам бажарилди. Колхоз кассасида соф даромаддан келган пул кўпая бошлади.

Хўжаликни юксалтириш, илғорлар сафидан ўрин олишига эришиш коммунистларнинг биринчи навбатдаги вазифаси қилиб белгиланди. Барча масъул участкаларга коммунистлар биркитилди. Хўжалик партия ташкилоти ҳисобида турган 122 КПСС аъзосидан 100 нафари бевосита қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига жалб этилди. Мавжуд 13 та далачилик бригадасига ҳам коммунистлар бошчилик қилишди. Тарбиявий ва ташкилотчилик ишларининг намунали йўлга қўйилганлиги, илғорларнинг моддий ва маънавий рағбатлантирилиши, ютуқларни оммалаштириб, камчиликларга murosasiz бўлиш ўз самарасини берди. Хўжалигимизда беш йиллик планлар жуда қисқа муддат — 3 йилу саккиз ойда шараф билан бажарилди.

Самарадорлик кутилганидан ҳам юқори бўлди-ю, бироқ дастлабки йили сифат масаласида бироз оқсадик. Иқтисодчиларимиз колхозчилар даврасида суҳбатлар ўтказиб, маҳсулот кўп етиштирилгани билан, унинг сифати паст бўлса, фойда ўрнига зарар кўриш мумкинлигини амалий жиҳатдан асослаб беришди. Етиштирилган маҳсулот қанчалик барвақт савдога чиқарилса, сифати юқори бўлса, у харидоргир бўлишини тўғри тушуниб олган колхозчиларимиз ишда тез бурилиш ясашди.

Оддий колхозчи, Ленин ордени кавалери Моҳи Каримова беш йилликнинг дастлабки йилиёқ «Давлатга фақат сифатли ноз-неъматлар етказиб берайлик!» деган ватанпарварлик шиори билан майдонга чиқди. Бу ташаббус барча далачилик бригадаларида кенг ёйилди.

Ўнинчи беш йиллик хўжалик тарихида, колхозчилар ҳаётида ўчмас из қолдирди. Беш йиллик планида белгиланган 1617 тонна ўрнига 2452 тонна дон, 41750 тонна ўрнига 55500 тоннадан ортиқ сабзавот маҳсулотлари, 5730 тонна ўрнига 6500 тоннадан ортиқ сут етиштирилди.

Бу ютуқларга, асосан, ҳосилдорликни ошириш ҳисобига эришилди. Илгари ҳар гектар ердан 85 центнердан картошка ҳосили олинган бўлса, ўнинчи беш йилликда бу кўрсаткич 165 центнерга етди. Сабзавотчилик ҳам юксалди. Тўққизинчи беш йилликда ўртача ҳосилдорлик 159 центнерни ташкил этган эди. Илғорлар тажрибасини кенг қўлланиш, экинларнинг серҳосил ва эртапишар навларини экилиши ҳосилдорликни 1,5 ҳисса ошириш имконини берди. Якунловчи йилда ҳар гектар майдондан йиғиштириб олинган сабзавот экинлари ҳосили 375 центнердан ошиб кетди. Теплица ва парник хўжалиги ҳам рентабелли соҳага айланди. Теплица хўжалигининг ўзидан ҳар йили 1 миллион сўмдан ортиқ даромад олинмоқда.

Меҳнат қилган кам бўлмайди. Агар тўққизинчи беш йилликда колхозчиларнинг ўртача даромади 80 сўмга тўғри келган бўлса, ўнинчи беш йилликда уларнинг ойлик маошлари 140 сўмдан ошди. Устама ҳақларни қўшиб ҳисобласак, бу кўрсаткич 200 сўмга етади.

СЪЕЗДДАН СЪЕЗДГАЧА

Колхозимизда илғорлар ҳақида гап борса, биринчи навбатда Аҳмаджоннинг номини тилга олишади. Аҳмаджон Қорабоев ёш бўлсада, ўзининг меҳнатсеварлиги, ташаббускорлиги, одамларга меҳрибонлиги билан эътибор қозонган. Колхоз маъмурияти уни бригада бошлиғи вазифасига тайинлаб хато қилмади. У бошлиқ бригада беш йиллик планни уч йилда бажариб, якунловчи йилда икки йиллик план миқдорида маҳсулот тайёрлади.

Акмал Абдуазимов, Ортиқ Тожибоев, Иброҳим Мирзамаҳмудов, Моҳи Каримова, Миразиз Миртурсунов, Тожибой Алимов, Юсуф Исломов каби ўнлаб меҳнатчилар хўжалигимизнинг фахри ҳисобланади. Улар барча соҳада пешқадам. Шуларнинг ғайрат-шижоатлари билан механизацияни кенг жорий этиш, чорвачиликни саноат негизига кўчириш, фойдаланилмай қолаётган резервларни ишга солиш борасида катта ютуқларга эришилди. Бугунги кунда хўжалигимиз бўйича дала ишларининг 90 проценти, чорвачиликдаги ишларнинг 80 проценти механизация зиммасига юклатилган.

Кейинги йилларда чорвачилик кескин ривожланди. 1979—1980 йиллар чорва қишловини муваффақиятли ўтказиб, Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқдик ва КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирландик.

Районимиз чорвадорларининг ватанпарварлик ташаббуси асосида иш олиб бораётган фермамиз коллективи юксалишнинг икки шарти — қорамоллар зотини яхшилаш ва мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтириш эвазига маҳсулдорликни оширишга эришмоқда. Ҳозиргача ҳар бош сигирдан 4200 килограммдан ошириб сут соғиб олинди. Чорвадорларимизнинг бугунги кунда ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йили ҳисобига меҳнат қилаётганлиги бу соҳада қанча илгарилаб кетганлигимизни кўрсатиб турибди.

Меҳнатдан келаётган бойлик ҳисобига хўжалигимиз иқтисодий жиҳатдан ҳам юксалиб бормоқда. Ўнинчи беш йилликда колхоз қишлоғи табиий газ ва водопровод суви билан тўла таъминланиб, кўчалар юз фоиз асфальтланди. Колхоз марказидан шаҳарга автобус қатнови йўлга қўйилган. Янги чойхона, ёзги ва қишки клублар, кинотеатр қурилди. Ҳаммом бунёд этилаяпти. Иккита замонавий ўрта мактаб ва 140 ўринли болалар боғчаси колхозчиларимизнинг фарзандлари ихтиёрида. Колхоз бадиий ҳаваскорлар тўгараги актив фаолият кўрсатмоқда. Буларнинг ҳаммаси ёшларни колхозда қолиб ишлашга рағбатлантирмоқда. Кейинги беш йил давомида юздан зиёд йигит-қиз ишлаш учун колхозда қолишди.

«СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари тўғрисида» КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳаси совет кишиларига кўрсатилаётган буюк ғамхўрликнинг ёрқин ифодаси бўлди. Юксалиш йўлидан бораётган хўжалигимиз меҳнат аҳли бу муҳим ҳужжатни чуқур ўрганиб, қизғин қўллаб-қувватлар эканлар, ўн биринчи беш йилликда янада юксак марраларни эгаллаб, партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлигига амалий жавоб беришга аҳд қилдилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ЯНГИЙЎЛ РАЙОНИДАГИ «КОММУНИЗМ» КОЛХОЗИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Колхоз ишлаб чиқаришини ривожлантиришда катта ютуқларга эришганлиги, қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштириш ва тайёрлаш соҳасидаги план ҳамда мажбуриятларни муваффақиятли бажарганлиги учун, шунингдек ташкил этилганига 50 йил тўлиши мносабати билан Тошкент область Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **И. УСМОНХЎЖАЕВ.**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари **Г. ҲАЙДАРОВА.**

Тошкент шаҳри,
1980 йил, 31 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми колхоз ишлаб чиқаришида кўп йил ишлаганлиги, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш соҳасидаги план ҳамда социалистик мажбуриятларни бажаришга катта ҳисса қўшганлиги учун, шунингдек Тошкент область Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози ташкил этилган кунга 50 йил тўлиши муносабати билан мазкур хўжаликнинг звено бошлиғи ўртоқ Мухтор **Абдазов**га Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йил самарали ишлаганлиги, пахта етиштириш соҳасидаги план ҳамда социалистик мажбуриятларни бажаришда эришган муваффақиятлари учун ва Тошкент область Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози ташкил этилган кунга 50 йил тўлиши муносабати билан мазкур хўжалик сувчиси Саидғани **Файзиев** ва бригадир Тилламирза **Хўжанқулов** ўртоқларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотлади.

ДАСТЛАБКИ МУВАФФАҚИЯТ

«Миконд» заводининг ёш коммунист Нормахон Турусманов бошчилик қилаётган штамповкачилар бригадасига янги йил арафасида «энг яхши комсомол-ёшлар коллективига» сўзлари ёзилган қизил вимпел топширилди. Бу коллектив КПСС XXVI съезди шарафига бошланган зарбдор вахтада беш йилликнинг якунловчи йилида ўн беш ойлик планни бажарди ва корхонада биринчи бўлиб съезд олди мажбуриятларини адо этганлиги тўғрисида рапорт берди. Меҳнатни ташкил этишнинг ягона наряд асосида иш ҳақи тўлаш йўли билан бригада формасига ўтиш ёш ишчиларнинг муваффақиятга эришишига кўп жиҳатдан ёрдам берди. Бригадир раҳбарлигида комсомол аъзолари Нодир Ғуломов, Юрий Точильцев, Евгений Исаев ўз малакаларини ошириб, бир нечтадан турдош жараёнларни ўзлаштирдилар, асбоб-ускуналарни созлашни ўрганиб олдилар. Меҳнат ва технология интизоми мустаҳкамланди. Ишчилар бутун маҳсулотни биринчи тақдим этишдаёқ топшира бошладилар.

«Миконд» заводининг 27 та комсомол-ёшлар бригадаси қатнашган мусобақа меҳнат унумдорлигини оширишга кўмаклашди. Бригадалар коммунистларнинг Бутуниттифоқ анжуманига бериладиган меҳнат рапортига имзо чекиш ҳуқуқини олиш учун курашмоқдалар. Бригада комсомол ташкилотчиси Нодир Ғуломов коллективни қўшни бригадалар эришган меҳнат ютуқларидан, қўлланаётган янгиликларидан мунтазам хабардор қилиб турди. Илғор тажрибадан қандай фойдаланиш йўлларини биргаликда муҳокама қилдилар.

Ҳамма яхши ишлашга ҳаракат қилди. Лекин Турусманов бригадаси ҳаммадан яхши меҳнат қилди. Комсомол ёшлар коллективи КПСС XXVI съезди очиладиган кунгача 1981 йил биринчи квартали планини бажариш ва бутун маҳсулотни аъло сифат билан топширишга сўз берди.

(ЎзТАГ мухбири).

СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981-1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг лойиҳаси умумхалқ муҳокамасида

ИСТИҚБОЛ РЕЖАЛАРИ

ТАКЛИФЛАР, МУЛОҲАЗАЛАР, МУАММОЛАР

ҚЎШИМЧА МИЛЛИОН ТОННА КЎМИР

Шахтёрлар меҳнатини қаҳрамонликка ўхшатишади. Ҳақиқатан ҳам у анча машаққатли. Ҳар бир кишидан юксак ирода, касбга нисбатан катта меҳр, меҳнатга виждонан муносабатда бўлиш, ҳамкасблар билан ҳар доим ҳамдард бўлишни тақозо этади.

ҲА, ШУНДАЙ ажойиб фазилатли кишиларгина сафимизда меҳнат қилишлари мумкин. Шуниси қувончлики, кўмир конларимизда оташ қалбли, забардаст билакли, қийинчиликларни мардонавор енга оладиган, ўз манфаатини коллектив манфаатига бўйсиндира оладиган шахтёрлар меҳнат қилишяпти. Улар мамлакатимиз ёқилғи саноатини ривожлантириш юзасидан белгиланаётган улкан ва мураккаб программаларни амалга оширишга озми-кўпми ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Зиммаларидаги вазифанинг масъулиятини чуқур ҳис қилаётганликлари учун ҳам ишлари натижаси салмоқли ва сифатли бўлмоқда.

Кончиларимиз давлат планлари ва зиммага олинган социалистик мажбуриятларини шараф билан уддаламоқдалар. Шу туфайли ҳам ўнинчи беш йиллик йилларидаги меҳнатимиз жуда яхши якунланди. Улкан марраларни эгалладик.

Яқинда шу даврда қилган меҳнатимиз самарасини ҳисоб-китоб қилиб кўрдик. У кутилганидан ҳам зиёда бўлибди. Ахир ана шу йиллар мобайнида халқ хўжалиги эҳтиёжлари учун 25,3 миллион тоннадан кўпроқ кўмир етказиб берилди. Уни ҳис қилиш ҳар бир кончимиз қалбига олам-олам қувонч бахш этмоқда.

Ўнинчи беш йиллик кончилигимиз тарихида энг самарали босқич бўлди деб баралла айта оламиз. Чунки, ҳали ўтган беш йилликларнинг бирортасида ҳам шунча миқдорда қора олтин қазиб чиқармаган эдик. Бундай кўрсаткичга биринчи марта эришдик.

Республикамиз кўмир саноатининг флагмани ҳисобланган разрез коллективи меҳнат беллашувида ҳамон байроқдор. Ихтиёридаги қудратли кончилик машина-механизмларидан оқилона фойдаланиш туфайли ҳар

САНОАТ

куни қўшимча кўмир қазиб чиқараяпти. Разрез коллективи ўтган йили катта меҳнат маррасини эгаллади. Йил давомида 5 миллион тонна қора олтин қазиб чиқарилди. Бу разрез ишга туширилгандан бери энг юқори кўрсаткичдир. Кончи механизаторлар кўмир қазиб чиқариш бўйича беш йиллик планини ўтган йилнинг 29 октябрида, маҳсулот реализацияси бўйича топшириқни эса 4 ноябрда бажардилар. Қора олтин қазиб чиқариш 1975 йилга нисбатан 12,4 процент ошди. Бу ана шу давр учун белгиланган директив топшириқдагига нисбатан бироз кўпдир.

Разрез коллективи беш йиллик давомида ҳар йили юксак социалистик мажбурият олиб, уни муваффақият билан уддаламоқда. Шу даврда пландан ташқари қазиб чиқарилган кўмир миқдори 910 минг тоннадан ҳам ошиб кетди.

9-шахта кончилари ҳам ўнинчи беш йилликни меҳнатда яхши кўрсаткичлар билан якунладилар. Коллективимиз маҳсулот реализацияси ҳажми бўйича шу даврга мўлжалланган топшириқ 25 октябрдаёқ бажарилганлиги ҳақида ғалаба рапортига имзо чекди. Шу давр мобайнида истеъмолчиларга пландагидан ташқари 93,5 минг тонна қора олтин етказиб берилди.

Шундай қилиб ўнинчи беш йил мобайнида планга қўшимча қазиб чиқарилган ёқилғи миқдори 1 миллион тоннадан кўпроқни ташкил этди. Бундай натижага ҳам биринчи марта эришдик.

Кўмирчиларимиз меҳнат муваффақиятларига ишлаб чиқариш участкалари коллективлари муносиб ҳисса қўшдилар. Разрезнинг кўмир қазиб чиқарувчи бригадалари коллективларининг ҳар бири беш йиллик топшириқни ортиғи билан адо этди. Уларнинг бу ютуқларида кон устини очувчилар, юк ортиш транспорт бошқармаси темирйўлчиларининг ҳам озми-кўпми улуши бор. Чунки, улар кўмир қазиб чиқариш учун янги-янги майдонларни тез ва соз очиб бердилар, транспортчилар эса вагонларга ортилган ёқилғини тез ва соз ташиб туришди.

КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасида мамлакат ёқилғи-энергетика саноати тармоқларини жадал суръатлар билан ривожлантиришнинг улкан программаси белгиланган. Бу программанинг бажарилишига шаҳримиз кончилари ҳам муносиб ҳисса қўшишлари керак. Шунинг учун ҳам улар ўн биринчи беш йилликда кўмир қазиб чиқариш ҳажми ва суръатларини янада ошириш учун барча резерв ва имкониятларни ишга соладилар. Ўтган беш йилликдаги катта муваффақиятларимиз бунинг учун мустаҳкам негиз бўлиб хизмат қилади.

КПСС XXVI съездини муносиб нишонлаш учун бошланган умумхалқ ҳаракатига қўшилган шахтёрларимизнинг шу кунлардаги меҳнат шижоати ҳарқачонгидан ҳам юксакдир. Улар она-Ватанни катта-катта зафарлар қучиш билан хушнуд этиш учун зарбдор меҳнат кўламини муттасил кенгайтириб боравередилар.

Т. ҲАСАНОВ,
Ангрендаги 9-шахта мустаҳкамловчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Шоира Раҳимова «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси бош корхонасининг энг илғор сим ўровчиси ҳисобланади. Коммунистик меҳнат зарбдори, шаҳар Советининг депутати Ш. Раҳимова ўтган йили нормасини муддатидан илгари — 7 ноябрда бажарган эди. Пешқадам ишчи шу кунларда КПСС XXVI съезди шарафига юксак шахсий мажбуриятлар олиб ишламоқда.

А. Палехов фотоси.

•

КПСС аъзоси, электр пайвандчи Александр Иванович Кузьменко номини Тошкентдаги тажриба-механика ремонт-экскаватор заводида ҳурмат билан тилга оладилар. Коммунистик меҳнат зарбдори партия XXVI съезди шарафига олган мажбуриятини шараф билан бажараяпти. Унинг меҳнат календарида йилнинг иккинчи ярми бошланган.

И. Глауберзон фотоси.

ҲАММА НАРСА ИНСОН УЧУН

У ёки бу иқтисодий қийинчиликларни бошидан кечирмаётган мамлакат йўқ. СССР ҳам бундан ҳоли эмас.

Аммо, бизнинг мамлакатимиз ўзининг жуда кўп проблемалари ва молиявий жиҳатдан чекланганлигига қарамай, кўпгина ғарбий давлатлардан фарқли равишда, бошқа эҳтиёжларга сарфланадиган маблағларни қисқартирмайди, социал-маданий соҳаларга ажратиладиган маблағларни камайтирмайди.

Аксинча, бизда у беш йилликдан бу беш йилликка инсоннинг фаровонлиги учун бевосита бағишланадиган маблағлар мунтазам суратда ошириб борилади. Мамлакатимиз мудофаага сарфланадиган маблағларни оширмай, ҳатто уларни қисқартириб бормоқда, ўз иқтисодий стратегиясини амалга ошириш учун қўшимча воситаларни қидириб топмоқда. Бундан кўзда тутилган олий мақсад — халқнинг моддий ва маданий даражасини тинмай юксалтириб боришдир.

Биз азалдан ана шу йўлдан бормоқдамиз. Кейинги ўн йил давомида ҳам шу йўлдан бордик. Келажакда ҳам шундай бўлади.

Бизнинг планларимиз янги, аммо йўлимиз аввалгидек: халқ фаровонлигини юксалтириш. КПСС Марказий Комитетининг «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» лойиҳасида ўн биринчи беш йилликнинг бош вазифаси совет кишилари фаровонлигини янада оширишни таъминлашдан иборат эканлиги тасдиқланган.

Бизнинг бош йўлимиз ўзгармай қолди. Янги беш йиллик биринчи йили учун қабул қилинган умумдавлат плани ва бюджетида бу ўзининг конкрет ифодасини топди. Бунда энг муҳим янгилик нимадан иборат?

Аввало, мудофаага 1980 йилдагига нисбатан 0,3 процент кам маблағ ажратилган. Аксинча, социал-маданий тадбирлар (маориф, соғлиқни сақлаш ва жисмоний тарбия, давлат социал таъминоти) учун 1980 йилдагига нисбатан 4,7 процент кўп маблағ сарфланади.

Албатта, ҳали жаҳонда қуролланиш пойгаси тўхтаганича йўқ. Совет халқи ўзининг мудофаа қудратини мустаҳкамлайверади ва афсуски, бунинг учун миллиардлаб сўмларни ажратишга мажбур. Халқимиз уруш нималигини яхши билади. 1941—1945 йилларда биз мамлакат аҳолисининг 10 процентдан кўпроғини (20 миллиондан кўпроқ киши) ҳамда миллий бойликнинг салкам 30 процентини йўқотдик.

Урушнинг даҳшатли оқибатлари ҳанузгача ўз таъсирини ўтказмоқда. Иқтисодий-демографик ситуация ва ҳоказо соҳалардаги мураккабликлар вужудга келмоқда.

Советлар мамлакати ўтган 63 йилининг қарийб 20 йилини урушга ва урушдан сўнгги қайта қурилишга сарфлади. Аммо, халқ хўжалигини ривожлантириш проблемалари ишончли тарзда ҳал қилина борди, ҳамма қийинчиликларга қарамай, кишиларимиз фаровонлиги имкони борича ошириб борилди.

Агар 1940 йилда социал-маданий эҳтиёжлар учун давлат бюджетидан ажратилган маблағларнинг 23,5 проценти сарфланган бўлса, 1981 йилда бу кўрсаткич 34,2 процентни ташкил этади. Бу соҳаларга ажратиладиган маблағлар ҳам нисбий, ҳам абсолют равишда ошиб бор-

АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАР ЛОЙИҲАСИНИ ШАРҲЛАЙМИЗ

моқда. 1981 йилда улар қарийб 102 миллиард сўмни ташкил қилади. Бу фақат давлат бюджетидан ажратилган маблағлардир. Корхоналар, колхозлар, матбуот кооперацияси, жамоат ташкилотлари ўз фондларидан қиладиган сарфиётлари эса 1970 йилдаги 58 миллиард сўм ўрнига 1981 йилда 127 миллиард сўмдан иборат бўлади.

Совет кишиларининг «турмуш сифати» тобора ўсиб бормоқда. Ғарб мутахассислари «турмуш сифати»ни характерлайдиган социал кўрсаткичларга қуйидагиларни киритадилар: биринчидан —саломатлик, иккинчидан— маълумотлилик ва шахснинг камол топиб бориши, учинчидан — иш билан таъминланиш.

Биринчи кўрсаткични оладиган бўлсак, қуйидаги афоризмни эслатиб ўтиш ўринлидир: «Бахтимизнинг ўндан бир бўлаги саломатликка боғлиқдир». Бизнинг мамлакатимизда бепул ва ҳамма учун баб-баравар медицина хизмати амалда гарантияланган. Бизда ҳар ўн минг аҳолига 38 врач тўғри келмоқда. (АҚШда, Англияда, Японияда 25 врачдан камроқ тўғри келади). 10 йил бурун эса бизда худди шунча аҳолига 27 врач, 109 шифохона ўрни тўғри келган. Ҳозирда эса ҳар ўн минг аҳолига ҳисоблаганда бундай ўрин сони 125 га етди.

Асосий йўналишлар лойиҳасида соғлиқни сақлаш системасини ҳар томонлама такомиллаштириш кўзда тутилган. Масалан, беш йил давомида СССРда касалхоналардаги ўринларнинг умумий сони 8—10 процент, медицина саноати маҳсулоти 40 процент кўпаяди.

Мазкур планлар моддий базани кенгайтириш ҳисобига амалга оширилади. Масалан, 1981 йилги бюджетда соғлиқни сақлаш ва жисмоний тарбияга сарфланадиган маблағ қарийб 15 миллиард сўмни ташкил этади. (1980 йилда 14 миллиард сўм бўлган эди).

Таълим системасига ҳам лойиҳада муҳим аҳамият берилган. Янги ўқув йилида мамлакатимизда қарийб 100 миллион киши партага ўтирди. Ҳозирги вақтда аҳолининг қарийб 37 проценти (1940 йилда бу кўрсаткич 24 процент бўлган эди) мактабларда, техникумларда, олий ўқув юртларида ўқимоқда, янги касблар ўрганмоқда, ўз малакасини оширмоқда. Булар сони бундан буён ҳам кўпая боради.

Ўн биринчи беш йилликда салкам 100 миллион киши (бу ўтган беш йилликдагига тенг) олий ва ўрта махсус маълумот олади.

Бунда ўқишнинг сифати алоҳида аҳамият касб этади. Негаки, халқ хўжалигига ёшларнинг жалб қилиниши камайди. Бу нарса кадрларни тайёрлаш ишига ҳам тааллуқлидир. Маълумки, мамлакатимизда ишсизлик 1930 йилдаёқ тугатилган эди. Аммо, бу СССРда иш билан таъминлаш соҳасида муаммолар йўқлигини билдирмайди: бизда ишчи кучини қайта ишлаб чиқариш қисқариб бормоқда. Агар 1971—1980 йилларда ишчи кучининг ўсиши 18 процент бўлган бўлса, 1981—1990 йилларда 4 процентни ташкил этади. Кейинчалик эса 70-йилларда туғилишнинг кўп бўлганлиги туфайли ишчи кучи яна ўсиб боради.

Ана шундай демографик камайиш экономиканинг ўсишига ҳамда фаровонликнинг юксалишига тўсқинлик қилмаслиги учун нима қилиш керак? Бу соҳадаги вазифаларимиз аниқ-равшан: халқ хўжалигини бундан буён ҳам механизациялаш, автоматлаштириш ишини илмий ташкил этиш, бошқарувни такомиллаштириш, ҳамма соҳаларда планлаштиришни яхшилаш даркор. Асосий йўналишлар лойиҳаси ҳам эътиборимизни ана шунга қаратади.

Қатор регионларда ва соҳаларда ишчи кучининг етишмаслигини бартараф этиш учун таълим системасини, ёшларни касбга йўналтиришни, ишга жойлаш, турмуш, дам олиш шароитини яхшилаш талаб этилади.

Лев БОБРОВ.
АПН шарҳчиси.

ЯНГИ МАШИНАЛАР — ЧОРВАДОРГА КЎМАКДОШ

МЕХАНИЗАЦИЯ

«Янги техника базасида қишлоқ хўжалигини техника билан қайта қуроллантириш давом эттирилсин».

— «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасидан).

Навбатдаги беш йилликда қишлоқ хўжалигига фан ютуқлари, янги машина ва технологияни ҳамда илғор тажрибаларни қатъийлик билан жорий этиш, колхоз ва совхозларда меҳнатни уюштиришни такомиллаштириш, ердан, ишлаб чиқариш фондларидан, моддий, молиявий ва меҳнат ресурсларидан фойдаланиш самарадорлигини кескин ошириш, хўжалик ҳисобини мустаҳкамлаш борасида бир қатор конкрет тадбирларни амалга оширишга қарор қилинган. Масалан, Ўзбекистонда ялпи қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқариш йиллик ҳажмини 17—19 процентга кўпайтириш мўлжалланган. Республикамиз чорвадорлари эса бир йилда ўртача 400 минг тонна гўшт, 2,5 миллион тонна сут етиштиришлари керак. Сигирлар бош сони 1985 йилга бориб 600 мингтага етказилади.

Бундай кескин юксалишга эришишда Тошкент область чорвадорлари ҳам ўзларининг муносиб улушларини қўшишлари лозим. Коммунистик партиянинг аграр сиёсатини изчил амалга ошириш учун кураша бориб, пойтахт областида чорвачиликни ихтисослаштириш ва концентрациялаш ишлари кенг кўламда олиб борилмоқда. Деярли ҳар бир районда зотли ғунажинлар етиштирадиган ва қорамолларни бўрдоқига боқадиган ихтисослаштирилган корхоналар ташкил этилган. Оҳангарон районидаги «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхозида ўн минг бош қорамолни ўстириб бўрдоқига боқадиган саноат комплекси ишлаб турипти. Оржоникидзе районидаги «Красний водопад» тажриба базасида ва Ленин номли колхозда, Чиноз районидаги «Чиноз» наслчилик совхоз-техникумида ва «Партия XXIV съезди» совхозида, Ғалаба районидаги Волков номли, Калинин районидаги Иваново, Оҳангарон районидаги «Ангрен» совхозларида ва Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози каби бир қатор хўжаликларда сут комплекслари ишга туширилган.

Кўп йиллик тажриба шуни кўрсатадики, саноат негизига кўчирилган чорвачилик комплексларида кам меҳнат сарф қилган ҳолда кўп ва арзон маҳсулот етиштирилмоқда. Агар эски фермаларда бир центнер сут етиштириш учун 12—18 ишчи соати сарфланса, сутчилик комплексларида бу кўрсаткич 5—8 ишчи соатига тенг бўляпти.

Шуни алоҳида таъкидлаш keракки, комплексларда дағал озуқаларни майдалайдиган, қайта ишлаб молларга тарқатадиган машина ва механизмларнинг янги-янги турлари бунёдга келмоқда.

Областдаги кўпгина сутчилик комплексларининг лойиҳалари эса бундан беш-етти йил олдин тайёрланган. Демак, бу комплексларда ўрнатилиши кўзда тутилган машина ва механизмлар шу куннинг талабига жавоб бермай қолаётир. Сут комплексларида қиймати 60—70 минг сўм турадиган озуқа цехлари қуриш лойиҳалаштирилган. Бу цехнинг асосий агрегати озуқани аралаштириб, буғлайдиган С-12 машинасидир. Бундан ташқари, хашак ва сомонни майдалаш учун ИГК-30, ДКУ-2 каби машиналар ҳам ишлатилади. Биргина С-12 машинасида тайёрланган аралаш озуқа комплексдаги молларга етмайди. Шунинг учун қўшимча ТВК-80 транспортери ва КТУ-10 озуқа тарқатадиган машиналар ҳам монтаж қилинади. Бу эса хўжаликка янада қимматга тушади.

Запорожье областидаги «Орсельмаш» заводи уч йилдан бери РСП-10 маркали озуқа тайёрлайдиган ва тарқатадиган машинани оммавий тарзда ишлаб чиқармоқда. Қорамолчилик фермаларида ўрнатиладиган комплекс машиналар бўйича давлат махсус конструкторлик бюроси томонидан яратилган бу машиналар Ростов, Оренбург, Москва ва Совет Иттифоқининг бошқа областларида уч йилдан бери муваффақиятли қўлланилмоқда. Бироқ, Тошкент областида ҳанузгача улардан бирортаси ишлатилмайди. Чунки, бу машина ҳақида ҳали кўпчилик ҳеч нарса билмайди. «Госкомсельхозтехника» каталогида кўрсатилган бўлишига қарамай, ҳеч ким қизиқмаяпти, буюртма бермаяпти.

РСП-10 машинаси бор-йўғи 2 минг сўм атрофида туради. У озуқани аралаштиради ва молларга тарқатади. Шунингдек уни дағал хашакни буғлашга ҳам осонгина мослаштириш мумкин. РСП-10 машинаси «Беларусь» тракторига тиркалиб, бир жойдан иккинчи жойга бемалол кўчирилади.

РСП-10 машинасини қўллаш меҳнат сарфини С-12 ва КТУ-10 агрегатларига нисбатан 78 процент камайтиради, меҳнат унумдорлигини эса 4,5 марта оширади. Хулоса қилиб айтганда 1200 бош соғин сигир мавжуд бўлган сутчилик комплексида РСП-10 машинаси йилига 8 минг сўмдан иқтисодий самара келтиради.

Айниқса, шу вақтгача озуқа цехига эга бўлмаган хўжаликлар учун РСП-10 машинасини харид қилиш фойдалидир. Чунки, бу машина сотиб олингач, ортиқча маблағ сарфлаб озуқа цехи қуриб ўтиришнинг ҳожати бўлмайди.

Ўн биринчи беш йилликда янги автоматлаштирилган «Тандем» УДА-8 типидаги сут соғиш установкаси ишлаб чиқара бошланади. Сутчилик комплексларида бу аппарат ўрнатилса, ҳар бир сут соғувчи аввалгидек 25 бош эмас, 120—180 бошгача сигирни парвариш қила олади. Бундан ташқари, ўн биринчи беш йилликда озуқа жамғариш, майдалаш, қайта ишлаш ва молларга тарқатишга мослаштирилган янги, унумдор машиналар ҳам кўплаб ишлаб чиқарилади. Улар озуқа тайёрлашнинг янада илғор технологиясини жорий этиш, сифатини кескин яхшилаш ва қўл меҳнатини анча камайтириш имконини беради.

Хўжалик раҳбарлари ва мутахассислари янги, қулай техника воситаларини чорвачилик фермаларида ўрнатишга эътиборни кучайтиришлари лозим. Ана шунда маҳсулот етиштириш кўпаяди, сифати яхшиланади, тармоқ рентабелли соҳага айланади.

С. САИДҒОЗИЕВ,
Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институти механизация лабораториясининг илмий ходими.

ЛОЙИҲА ПУХТА ЎРГАНИЛМОҚДА

Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейи коллективи яқинда эълон қилинган «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXVI съездига лойиҳасини пухта ўрганмоқдалар. Лойиҳада кўрсатилган ва ёритилган «Музейларнинг ишлари, тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза этиш ва пропагандa қилиш яхшилансин» жумлаларини коллектив аъзолари қайта-қайта ўқиб, келажак режаларини белгилаб олишди. Экскурсия, лекция савиясини янада ошириш, санъат мухлислари қалбини руҳлантириш йўлларини ўйламоқдалар. Янги йил арафасида Ангрен шаҳрида Ўзбекистон рассомлари ижодидан кўргазма очиш учун музей ходимларидан бир гуруҳи жўнаб кетишди. Санъатшунос-лекторлардан бир нечтаси шаҳар ва қишлоқ жойларида санъатга оид лекциялар ўқиб келишди.

Музейда эса «Адабиёт ва санъат» циклида дам олиш кунлари ўқиладиган лекторий ўз ишини бошлаб юборди. Январь ойига мўлжалланган лекторий эса Пушкин, Гоголь, Некрасов, Ҳамза каби рус ва ўзбек адиблари, улар даврида ижод қилган рассомларнинг адибларга бағишлаб яратган асарлари ҳақида ёзилган лекциялардан ташкил топди. Лекцияларни бўлим мудири, кекса музей ходими Е. М. Никифорова, санъатшунос Р. В. Еремян, ёш санъатшунослар Н. Обидова, Л. Хошимовалар ўқишмоқда. Шунингдек, лекциялардан сўнг санъат ҳақида кинофильмлар намойиш этилаётир.

КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасини, унинг ўн йилга мўлжалланган буюк режаларини мукаммал билиш учун музей ходимлари учун ҳам лекциялар уюштирилмоқда.

М. АҲМЕДОВ.

ЁШЛАР ИЖОДИ ҲАҚИДА ЎЙЛАР

ИСТЕЪДОДГА

Ота-оналар ўз фарзандларини қанчалик ардоқлаб, уларга бутун жон-жаҳди билан ғамхўрлик кўрсатиб, ҳамма вақт бир ишда кўмаклашса, ёш истеъдодлар эса бундан ўн, ҳатто юз карра ортиқ даражадаги меҳр-муҳаббат, иззат-икром, ҳатто ҳимматга сазовор бўлса, ўзларидаги яратувчанлик қудратини тўла намоён қилиб, ижод оламида эркин парвоз этиш, маҳоратнинг юксак чўққиларига кўтарилиш имкониятини қўлга киритадилар. Қўлга киритилган имкониятдан фойдаланиш эса ҳар бир истеъдоднинг ўзига боғлиқ: қайси бири муваффақиятли фойдаланса, ўшанга ижодий зафар кулиб боқади. Бошқача бўлиши мумкин эмас. Негаки, ижодкор ўз истеъдодини адабий фаолиятга ўзи сафарбар қилолмаса, ҳеч ким бу вазифани уддалай олмайди. Айтайлик, Абдулла Орипов ёки Эркин Воҳидовнинг мустақил фикрловчи шоир бўлиб шаклланиши, ниҳоят, камолот босқичига кўтарилишини биринчи навбатда бу ижодкорларнинг ўз хатти-ҳаракатлари, ўз курашлари, ўз фаолиятлари таъминлади. Адабий жамоатчилик эса уларнинг бу ҳаракатлари, изланиш-интилишларига муайян таъсир кўрсатди. Агар бу таъсир мазмуни қанчалик қудратли бўлса, ёш истеъдодларнинг ўсиш-ўзгаришини шунчалик тезлаштиради, ўзлигини таниб, ўз услуби, ўз йўлини шунчалик тез ва самарали топишга илҳомлантиради. Шунинг учун адабий жамоатчиликни ташкил этувчи кучлар — тажрибали адиблар, мунаққидлар билан бирга нашриётлар, газета, журналларнинг раҳбарлари, муҳаррирлари ҳам, оддий ходимлари ҳам — барча-барчаси ёш истеъдодлар тақдирига бевосита боғланиб кетадики, бу — эришилган ютуқларда, йўл қўйилган камчиликларда, изланиш-интилишларда ўз аксини топади. Ахир, ёш ижодкорлар зафар қучганларида улар билан бирга қувониб, ўртамиёна ва бўш асарлар тақдим этганларида улар билан бирга ачинишимиз бежиз эмас-ку. Қани энди хурсандчиликларимиз янада ошиб-тошиб, ачинишларимиз жуда камайиб, ҳатто барҳам топиб кетса, деб орзу қиламиз.

Бу ерда яна икки ёш ижодкорнинг ҳаётига боғлиқ бўлган айрим воқеалар тўғрисида тўхталиб ўтмоқчиман. Улардан бири — Абдували Қутбиддинов —адабиёт майдонига эндигина қадам қўйиб бир неча шеърларини ўқувчиларга тақдим этди. Иккинчиси Сулаймон Раҳмон учта тўплам, ўнлаб шеърларини эълон этиб, ижодкорларнинг олдинги сафларида бормоқда, аммо ҳар иккаласининг таржимаи ҳолида бир-бирларига муштарак нуқталар мавжудки, диққатингизни шунга қаратмоқчиман.

Абдували Самарқандда туғилиб, ўсган. Мактабда ўқиб юрган пайтларидаёқ шеър машқ қилишга киришган. Дастлаб, шеърлари, сўнгра ўзи билан танишдим. У Тошкентга келиб, дорулфунунга ўқишга кирган. Ҳозир журналистика факультетида ўқияпти.

Хуллас, унинг шеърларини ўқиб, бутун вужуди, қалбида жуда кучли ҳаёт тўлқинлари мавж уриб турганлигини уқиб олдим. Фикримни «Дарс» деб аталган шеъри орқали исботлашга ҳаракат қиламан.

Ҳа, дарс ҳақида сўзланади. Биринчи қарашда бунга унчалик қизиқмайсиз. Ахир, сиз ҳам мактабда ўқигансиз, дарсларга қатнашгансиз, синф иши, уй ишини бажаргансиз. Нима бўларди дарсда деган кайфиятда шеърни ўқишга киришасиз: «Мана, «Дада», мана, «Дада». Ўқитувчи карахт, ўқитувчи маъюс, тирналиб оғрийди сўзлар бўғзида...».

Ана энди нега ўқитувчи дунёдаги энг азиз, муқаддас сўзлардан бирини — «дада» сўзини болаларга ўргатаётганида гоҳ маъюсланади, гоҳ карахт бўлади, «дада»ни тушунтираётганида сўзларни талаффуз этолмасдан бўғзи тирналади, дейсиз-да, оғир вазиятни бошингиздан кечираётгандек бўласиз.

Қаранг-а, ҳасрат, соғинчга йўғрилган қирқ битта товушдан қирқ биринчи йилнинг нафаси келаяптики, буни алоҳида бир зарб билан айтиладиган «уруш» сўзи тасдиқлаяпти. Лекин «дада»ни бўғинма-бўғин қийналиб, зўрға талаффуз этишяпти. Табиийки, сўзни ўқий олмаётганидан шундай бўлаётгани йўқ. Болаларнинг дадалари урушда бўлган. Ҳа, осонгина бир зарб билан талаффуз қилинадиган урушда. Аммо шу биргина сўзнинг ҳаётдаги даҳшати қанчадан-қанча болалар, гўдаклар, ота-оналарни ларзага солаётганлиги махсус изоҳларсиз англашилади.

«Дарс»нинг яна шуниси муҳимки, у фақат қирқ биринчи йилларнинг машаққатли, қийин, мураккаб шароитини ҳароратли, таъсирчан мисраларга солиш орқали бугунги кунимизга, ҳозирги замонга мурожаат этади, бутун дунёда кенг қулоч ёзаётган тинчлик учун курашаётган халқларга ўзининг овозини қўшгандай бўлади, ўз нидоси билан уларга ҳамдардлик билдиради.

«Дарс» шеъри «Ёшлик» альманахининг 1980 йилда чоп этилган тўққизинчи китобида Абдувалининг «Елгиз аёл ҳақида қўшиқ», «Виктор Хара» шеърлари билан бирга босилиб чиққан.

Абдувалининг аксарият шеърларида «Дарс»дагидек ёш шоирнинг ўзича мустақил равишда излаб топган, яратган ташбеҳларининг кўпайишини, китобхонларга етиб боришини истаймиз.

Сулаймон Раҳмоннинг ўзига хос шоир сифатида оёққа туриб, қаддини ростлаши, ижодий мустақилликни қўлга киритиши ҳам осон кўчмаяпти. Янглишмасам, унинг биринчи тўплами 1971 йилда Ёзувчилар союзида муҳокама қилиниб, нашрга тавсия этилганди. Ўша тўпламнинг бир қисми Ғафур Ғулом номидаги нашриётда 1975 йилда, иккинчи қисми «Ёш гвардия» нашриёти томонидан 1977 йилда чоп этилди, муҳокама қилинган шеърлар эса тахминан олтмишинчи йилларнинг иккинчи ярмида ёзилган. Қаранг-а, ҳар бир асар пишиб, етилиб, қоғозга тушгандан кейин қарийб 7—8, ҳатто ўн йилдан кейин ўқувчига етиб бораяпти. Наҳотки шу муддатни жуда бўлмаганда беш-олти

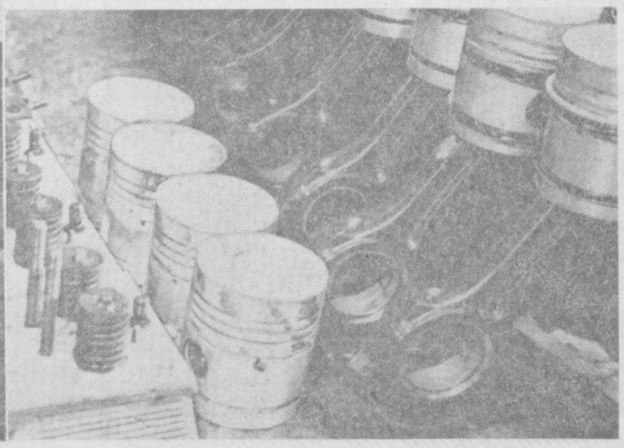

Шу кунларда Пискент районидаги 2-«Пискент» совхозининг Марказий устахонасида қишлоқ хўжалик техникаси воситаларини ремонт қилиш қизғин давом этяпти. Механизаторлар ҳозирнинг ўзида барча чопиқ ва ҳайдов тракторларини, экин агрегатларини ремонт қилишни туғаллаб қўйганлар. Суратда: колхоз бош инженери Х. Саиғилов ремонтчи М. Абубакиров ишини кузатаяпти.

А. Тўраев фотоси.

ЯНГИ МАРРАМИЗ — 55!

АЖОЙИБ даврда яшаяпмиз. Кунларимиз мазмуни йилларга тенг бўляпти. Сидқидилдан ҳалол меҳнат қилган кишининг обрўси баланд, ҳурмати жойида, рўзғори бут. Партия ва ҳукуматимиз фидойиларнинг яратувчан меҳнатини юксак қадрлаяпти, муносиб тақдирлаяпти. Мана шу чексиз ғамхўрликларга амалий жавоб ўлароқ кунда бир янгилик, кунда бир ташаббус юзага келмоқда.

Барча совет кишилари қатори областимиз пахтакорлари ҳам жонажон партиямизнинг XXVI съезди бўладиган, ўн биринчи беш йилликка қадам қўйиладиган янги, 1981 йилни ёруғ юз билан кутиб олдилар. Ҳозир ўнинчи беш йилликка якун ясамоқдалар, ўн биринчи беш йиллик марраларини белгилаб олмоқдалар.

Ўнинчи беш йиллик меҳнат ғалабаларига бой бўлди. Юқори ҳосилли пахтачилик бригадаларининг ташаббуси билан бошланган 50—60 центнерчилик ҳаракати эндиликда пойтахт областимизнинг ҳамма хўжаликларига кенг ёйилган. Бу ватанпарварлик ҳаракатининг шарофати билан ҳосилдорлик кескин ошди. Тўққизинчи беш йиллик даврида ҳар гектар пахта майдонидан ўртача 29,6 центнердан хирмон кўтарилган бўлса, ўнинчи беш йиллик даврида бу кўрсаткич 33,3 центнерни ташкил этди. Якунловчи йилда эса ҳосилдорлик 35,5 центнерга етказилиб рекорд натижага эришилди. Областимиз тарихида биринчи марта она Ватанга 482,6 минг тонна «оқ олтин» сотилди.

Шонли дала гвардиячиларимизнинг ғайрат-шижоатлари билан пахтачиликни комплекс механизациялаштириш соҳасида олға қараб жуда катта одим ташланди. Минерал ва маҳаллий ўғитлардан, меҳнат ресурсларидан фойдаланиш самарадорлиги ошди, деҳқончилик маданияти юксалди. Юз берган бу катта ўзгаришларни бизнинг кичик коллективимиз мисолида ҳам яққол кўриш мумкин.

Ҳар бир ишни ўз вақтида маромига етказиб бажариш бригадамизнинг қатъий меҳнат интизомига айланган. Ҳар ким ўз вазифасини билади. Ҳаммамиз «Қиш — бекорчилик эмас» шиорига амал қиламиз. Механизаторларимиз Абдуғоиз Абдуғофуров, Фарҳод Ҳайдаров, Шокир Исроиловлар кузги шудгорни тугатгач, қиш бўйи далаларга маҳаллий ўғит ташимоқдалар. Техникани кўкламги дала ишларига шайлаяптилар.

Бригадамизнинг бошқа аъзолари ҳам йил-ўн икки ой ҳосил ҳақида қайғурадилар, жон куйдирадилар. Қишда ариқ-зовурларни тозаласалар, қолган фаслларда ҳам далада бўлишиб, хирмонга барака киритадилар.

Меҳнатга онгли муносабат самараси юксалиш кўрсаткичларида ўз аксини топаётир. Тўққизинчи беш йилликда ўртача ҳосилдорлик 29 центнердан тўғри келган бўлса, ўнинчи беш йилликда 45 центнерга етди.

1980 йилда 142 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50,1 центнердан хирмон кўтариб, беш йиллик планга қўшимча топширилган умумий пахта ҳажмини 656 тоннага етказдик. Меҳнат унумдорлиги 21 процент ўсди.

Ҳаётимизнинг фаровонлиги, дастурхонимизнинг тўкин-сочинлиги — ҳалол меҳнатдан. Мўмай даромад туфайли турмушимиз гўзаллашиб боряпти. Истиқболимиз эса янада порлоқ. СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг Асосий йўналишлари лойиҳаси Ватанимиз қудратини мустаҳкамлаш, совет халқлари турмуш даражасини оширишга қаратилган. Бригадамиз аъзолари бу муҳим ҳужжатни чуқур ўрганиб, қизғин маъқулламоқдалар ва ўз зиммаларига янада юксак мажбуриятлар олмоқдалар. Улар эл-юрт бойлигига бойлик қўшиш учун ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида пахта ҳосилдорлигини 55 центнерга етказишга азму қарор қилдилар.

Аҳмад ДУШАБОЕВ,
Бўка районидаги «Партия XIX съезди колхози пахтачилик бригадаси бошлиғи, республикада хизмат кўрсатган пахтакор.

ПАХТАЧИЛИГИМИЗ ИСТИҚБОЛИ ЙЎЛИДА

ҚИБРАЙ. (Ўз мухбиримиздан). Пахта ҳосилдорлигини ошириш, унинг эртапишар ва серҳосил навларини яратиш, фан-техника янгиликларини деҳқончиликка кенг жорий қилиш борасида Ленин орденли ва Халқлар дўстлиги орденли Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институти олимлари самарали тадбирларни амалга оширмоқдалар. Олимлар олиб бораётган тадқиқотлар ўз натижасини бераётир.

Беш йилликнинг сўнгги йилида тадқиқотчилар амалга оширган ишлар муносиб баҳоланди. Яқинда институтга Москвадан — Бутуниттифоқ Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасидан хушхабар келди. Институт директори академик А. Имомалиев, қишлоқ хўжалик фанлари доктори, профессор Н. Беспаловлар кўргазманинг олтин медаллари билан мукофотландилар. Лаборатория мудирлари С. Мирзажонов, Қ. Розиқов, Ф. Сатторовлар кўргазма кумуш медали ва қимматбаҳо совғалар билан, бошқа бир группа илмий ходимлар бронза медали билан тақдирландилар.

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ КЎРГАЗМАСИДА

НУРАФШОН ДИЁР

«Совет тузуми заминидаги электрлаштириш бизнинг мамлакатимизда коммунизм асосчиларининг узил-кесил ғалаба қозонишига олиб келади». Доҳиймиз В. И. Лениннинг ушбу сўзлари билан республика Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида ишлаётган «ГОЭЛРОнинг 60 йиллиги» тематик кўргазмаси очилди. Кўргазма республикамиз ташкил бўлган кундан бошлаб то ҳозирги чароғон давримизгача электрлаштириш борасида олиб борилган ишлар ҳақида ҳикоя қилади. Дастлаб 1923—1924 йилларда Бўзсув ГЭСи қурилиши, меҳнаткашларнинг турмуш шароити акс эттирилган расмларда кўзга ташланади. У вақтларда меҳнаткаш халқ учун электр лампочкалари ҳайратланарли бўлиб кўринган эди. Бугунги кунда Ўзбекистон электр энергияси билан таъминланган ўлкага айланди. Бу жиҳатдан республикамиз кўпгина капиталистик мамлакатлардан ўзиб кетган. Қўйилган экспонатлар ана шулар ҳақида ҳам ҳикоя қилади.

М. ШАРИПОВА.

САМАРАЛИ ТАДҚИҚОТЛАР

РЕСПУБЛИКАМИЗДА тарих фани кенг ривож топмоқда. Ана шу истиқболли фанни атрофлича тадқиқ этишда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тарих илмий-текшириш институтининг ҳам салмоқли ҳиссаси бор.

Бу йирик илмий марказнинг фаолияти айниқса кейинги йилларда кенгайиб кетди. Олиб борилаётган тадқиқотларнинг самарадорлиги янада ошди. Институт ходимлари томонидан кейинги тўрт йил ичида 20 дан ортиқ монография, бешта ҳужжатбоп рисолалар ҳамда кўплаб илмий мақолалар ёзилганлиги ҳам буни яққол кўрсатиб турибди.

Шуниси яна қувончлики, ўнинчи беш йилликда илмий муассасада ишлаб чиқилаётган темалар СССР Фанлар академияси Тарих бўлимининг умумий координацион планига киритилди. «В. И. Ленин Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқлари тарихий тақдирида», «Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқларининг тарихий этнографик атласи» каби йирик регионал мавзуларни ҳал этишда ҳам институт жўшқин фаолият кўрсатмоқда.

Қўҳна Тошкентнинг бой тарихини ўрганиш борасида илмий муассаса келгусида самарали тадқиқотларни олиб боради. Бу соҳадаги илмий кузатишлар уч томлик йирик асарда жамланади.

Илмий коллектив бундай фундаментал тадқиқотни ўн биринчи беш йилликда якунлашга бел боғлади. «Тошкентнинг қадимдан то ҳозирги кунимизгача тарихи» деб номланган мазкур йирик ишда кўпгина тарихий маълумотлар ўз аксини топади, шаҳарнинг пайдо бўлиши, шаклланиши ва ривожланиши жараёнлари атрофлича ёритилади. Гўзал Тошкентнинг йирик саноат ва маданият марказига айланишига оид тадқиқот материаллари бу фундаментал илмий ишда асосий ўрин тутади.

Самарали изланишлар маҳсули сифатида чоп қилинадиган ана шу уч томликни яратишда қатор олий ўқув юртларининг археолог ва санъатшунос олимлари ҳам фаол иштирок этадилар. Кўп йиллик меҳнатнинг натижаси янглиғ майдонга келадиган мазкур фундаментал тадқиқот серқуёш республикамиз пойтахтига бағишланган мукаммал нашрлардан бири бўлиб қолади.

А. АЛИЕВ.

РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙЛАБ

СОВХОЗ ГЎШТ ФАБРИКАСИ

Ульянов районидаги «Партия XXIV съезди» совхозида барпо этилган янги чорвачилик комплекси дастлабки бузоқларни қабул қилди. Комплекс келгуси йилдаёқ хўжаликка гўшт етиштиришни икки баравар кўпайтириш имконини беради.

800 бош қорамол боқишга мўлжалланган комплекс тўла механизациялаштирилган. Операторлар (улар атиги олти киши) диспетчерлик пультидан туриб озуқа тарқатилиши, молхоналарнинг тозаланишини бошқарадилар, корпуслардаги ёруғлик ва ҳарорат режимини нормал ҳолда сақлаб турадилар.

Ҳашакни майдалаш ва буғлаш учун, ўт талқони тайёрлаш учун мўлжалланган агрегатлар билан жиҳозланган улкан озуқа цехи комплекс фермаларида боқиладиганига қараганда икки баравар кўп молларни озиқлантира олади.

БИРЛАШМАНИНГ ШАҲДАМ ОДИМЛАРИ

Андижондаги парранда гўшти етиштиришга ихтисослаштирилган бирлашма беш йиллик мобайнида маҳсулот ишлаб чиқаришни икки баравардан зиёд кўпайтирди. Концентрация бундай самарадорликка эришиш имконини берди: бирлашмада алоҳида-алоҳида жойлашган паррандачилик фабрикалари бирлаштирилди.

Бирлашмада йирик паррандачилик комплекси фойдаланишга топшириш учун тайёрланмоқда. Бу комплекс ўн биринчи беш йилликнинг охирига бориб саккиз минг тоннадан кўпроқ парҳез гўшт етиштириб бера олади.

ИЛҒОР СУТ СОҒУВЧИЛАР

Бувайда районидаги Киров номли колхоз сут-товар фермасидаги қизил бурчакда сут соғувчи Қумриниса Абдуллаева ўз боқимидаги 34 бош сигирнинг ҳар биридан 5 минг килограммдан сер қаймоқ сут соғиб олганлиги «Яшин» деворий газетасида қайд этилди. Қумриниса жамоат чорвачилиги маҳсулдорлигини янада ошириш, тармоқ самарадорлигини юксалтириш учун курашаётган Фарғона области чорвадорларининг социалистик мусобақасида ғолиб чиқди.

Абдуллаева ишни яхши ташкил этганлиги, янда илғор тажриба ва фан ютуқларини қўллаганлиги натижасида юксак кўрсаткичларга эришди. У хўжалик мутахассислари билан биргаликда молларга бериладиган озуқа рационини тузиб уларнинг мўл-кўл бўлиши ва молларга берилиши, жониворларни ўз вақтида эмлаш устидан назорат қилади.

Қумри Абдуллаева ва унинг дугоналари техникадан яхши фойдаланганликлари туфайли барча ишларни уддаламоқдалар. Фермадаги ҳамма сермеҳнат жараёнлар механизациялаштирилган.

(ЎзТАГ).

ҚАНОТ КЕРАК

йилга камайтириш мумкин эмас?!

Партия ва ҳукуматимизнинг ёш истеъдодларга доимо оталарча ғамхўрлик кўрсатиб, ниҳоятда одилона йўл-йўриқлар бераётганлиги, ҳаётбахш қарорлар чиқараётганлиги қалбимизда миннатдорчилик туйғуларини уйғотади. Ахир, ўша ҳаётбахш йўл-йўриқлар, қарорлар туфайли ёшлар ижоди барқ уриб ривож топмоқдаку! Ҳатто бир қанча ёш ижодкорларимиз қуёшли ўлкамиздагина эмас, балки Бутуниттифоқ миқёсига кўтарилгани бежиз эмас-ку! Яна шуниси борки, истеъдодли ёшларимиз адабиётимизда ўзига хос ҳаётийлик, ҳаққонийлик тўлқинини ҳосил қилиб, маҳоратнинг юксак чўққиларини эгаллаб, бадиий кашфиётлар яратиш учун астойдил курашмоқдалар.

Шу курашнинг авжи янада ортиб, унинг қутлуғ зафарлар билан якунланиши учун барча мавжуд имкониятларни ишга солиш, ҳар бир ёш истеъдоднинг ҳар бир қадами, ҳамма интилиш-изланишларини кузатиб бориш, лозим бўлган тақдирда унга ёрдам қўлини чўзиш тўғрисида сўзлаяпмиз. Мисол тариқасида Сулаймон Раҳмонга мурожаат этиб, унинг фаолиятида қандай ўзгаришлар бўлаётганини кузатмоқдамиз.

Хўш, қандай ўзгаришлар рўй бераётган экан унинг ижодида? Саволга мукаммал, аниқ жавоб қайтариш учун Сулаймоннинг китобларини, муҳим асарларини чуқур, баркамол таҳлилдан ўтказиб, қандай ютуқларга эришилиб, қандай нуқсонларга йўл қўйилаётганини кўрсатиш талаб қилинади. Афсуски, биз танқидчилар бу вазифани бажаришга энди киришаяпмиз.

Сулаймон Раҳмон тиниб-тинчимас, изланувчан шоир. Маҳоратини ошириб, анча бақувват, салмоқли шеърлар битмоқда, бироқ ўсиш-ривожланишининг авжи ҳамма вақт исталган даражадагидек юксак бўлмаётганга ўхшайди. Шунинг учунми, 1979 йилда Ғафур Ғулом номли Адабиёт ва санъат нашриёти томонидан чоп этилган «Биллур қўнғироқлар» тўпламига салмоқли шеърлар билан бирга ўртамиёна шеърлар ҳам киритилибди. Жумладан, «Шоир» деб аталган шеърида қуйидагиларни ўқиймиз: «У доим олдинги сафларда, олдин йиғлар, олдин кулар у. У бир умр яшар сафарда, сўз ахтариб яшар, ўлар у». Энди 1975 йилда ўша нашриётда босилиб чиққан «Хаёл» китобидан ўрин олган худди ўша номдаги шеърдаги фикрлар мағзини чақинг: «У булбулга ўхшайди, бироқ булбул каби куйламас такрор. Гулзор эмас шоирни кўпроқ куйлатади Ватан ва баҳор... Ўйламангки, булар барчаси шунчаки ишқ, нафрат эмас, йўқ, севса — қалби қуёш парчаси, нафратланса, сатрлари ўқ».

Агар биринчи кўчирма иккинчисига таққосланса, иккинчисининг қалбларни тўлқинлантирувчи, онгу-тафаккуримизга таъсир қилувчи кучи ортиқроқ эканлиги сезилади.

Сулаймон Раҳмон янги китобида олдинги юксак шаштидан, шиддатидан бироз пастга тушгандай қалам тебратганини кўрсатаяпти. Хуллас, «Биллур қўнғироқ»-да қалбларни тўлқинлантирувчи шеърлар негадир озроқ бўлиб кўриняпти.

Бунинг боиси нимада экан? Ёш шоирнинг ўзига юксак талабчанлик билан ёндошмасдан, изланиш-интилишлари авжини оширишга камроқ эътибор бераётганидан деб биламиз.

1976 йилда чоп этилган «Ёшлик» альманахининг биринчи сонида қирқдан ортиқ ёш қаламкашлар иштирок этган, улардан Эркин Аъзам, Хуршид Даврон, Азим Суюн, Усмон Азим, Қамчибек Кенжа, Зоҳир Аълам каби ўн-ўн беш ижодкоргина ўзларининг жиддий изланиш-интилишга мойил эканини кўрсатиб келмоқда, ўзига хос услубини яратишга интилмоқда, лекин бу интилишлар мунтазам равишда «Ёшлик»нинг кейинги сонларидан ўрин олаяпти, дейиш қийин. Чунки, улардан баъзиларигина «Ёшлик»нинг тўққизта сонидан икки, кўп деганда уч сонида иштирок қилган, холос. Альманахга ўзларининг назм ва насрдаги машқлари билан қатнашган бошқа бир қанча қаламкашлар сўнгра бир-икки кўриниб, пировардида изсиз йўқолиб кетаяпти. Ёки кўзга «ярқ» этиб кўринадиган салмоқли асарлар ятолмасдан ижод қонун-қоидасига тўғри келадиган, аммо қалбларни жизиллатиб, онгимизга онг, фикримизга фикр, туйғуларимизга туйғу қўшмайдиган ҳам мазмунан, ҳам шаклан янги, оригинал бўлмаган шеърлар билан чиқаяптилар. Агар истеъдодли ижодкорлар ўз ижодларини, истеъдодларини авайлаб ўстиришга, тинмай заҳмат чекишга ҳамма вақт изланиш-интилишларини жиддий талабчанлик билан муттасил давом эттиришга эришолмаса, пировард-натижада ижодий юксакларга кўтарилиш мумкин эмас.

Ерқин истеъдод, юксак ижодни излаб топиш ҳам, топганингиздан кейин қўллаб-қувватлаш ҳам осон эмас. Мана шу қийин вазифани қойиллатганимизда битмас-туганмас завқ-шавқ, қувонч, ажойиб маънавий-бадиий мадад бахш этадиган баркамол асарлар яратиладики, буни кундан-кунга барқ уриб ўсаётган турмушимиз ҳам, равнақ топаётган адабиётимиз ҳам тақозо этади.

Норбой ХУДОЙБЕРГАНОВ,
филология фанлари доктори.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

5—11 ЯНВАРЬ

5 ЯНВАРЬ

ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Леснухин фантазияси. Бадиий фильм. 1 ва 2-серия. 12.10 — Қиш эскизи. 12.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 15.55 — Адресимиз — Совет Иттифоқи. 16.15 — Ўзбекистон ССР «Шалола» халқ ашула ва рақс ансамблининг концерти. 16.45 — Қувноқ стартлар. 17.30 — Мультфильмлар. 18.15 — Сиз яратган боғ. 18.45 — Таътиллар, таътиллар, таътиллар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Беш йиллик биринчи йили. 20.05— Концерт. 20.20 — Давр, олға бос. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.00 — Русская зима» санъат фестивалининг якунловчи концерти. Танаффус пайтида дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30 — Мультфильм. 11.50 — Ёш акробатлар. 12.15 — Министр бўлмоқчиман. Бадиий фильм. 18.20 — Пионер дружиналари Бутуниттифоқ маршида. 18.50—Ёшлик. 19.30 —Ахборот. 19.45 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ғазалим сенга. 21.30 — Время. 22.00 — Авлодлар. Бадиий фильм. 1-серия. 23.10 — Оламда нима гап?

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25— Қизиқувчилар экрани. 20.55 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 21.25 — Олий математика. 22.20 — Фильм-портрет.

6 ЯНВАРЬ

СЕШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Давр, олға бос. Бадиий фильм. 1-серия. 11.15 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 12.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.35 — Ўсмирлар учун музикали кечалар. 17.30 — Мультфильм. 18.15 — Шахмат мактаби. 18.45 — КПСС XXVI съездини муносиб кутиб оламиз. 19.00 — Қувноқ нотачалар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фан оламида. 20.00 — Фильм-концерт. 20.10 — Давр олға бос. Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳужжатли фильм. 23.05 — Дунё воқеалари. 23.20 — Концерт.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30 — Мультфильм. 11.45 — Фильм-концерт. 12.15 — Иван Макарович. Бадиий фильм. 18.10 — Тенгдошларинг ижоди. 18.50 — Миллионлар ленинча университети. 19.10 — Шеърият дафтаридан. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Куйлар ҳам учрашди. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 22.25 — Авлодлар. Бадиий фильм. 2-серия.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25— Ўқитувчи экрани. 20.55 — Назарий механика. 21.55 — Ираклий Андронников. Бадиий ўқиш. 1-фильм.

7 ЯНВАРЬ

ЧОРШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Давр олға бос. Бадиий фильм. 2-серия. 11.25 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.25 ва 15.00 Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Ёшлар ижоди. 16.50 — Коммунистлар ҳақида ҳикоялар. 17.20 — Горнчилар қаердасиз. 17.50 — Мультфильм. 18.35 — Биз БАМни қураяпмиз. 19.00 — Болаларга аталган шеърлар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — КПСС XXVI съезди шарафига. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳужжатли экран. 23.10 — Дунё воқеалари. 23.25 — Концерт.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30 — Мультфильм. 11.50 — Бойчечак. 12.20 — Охирги икки. Бадиий фильм. 18.00 — Концерт. 18.40 — Ёшлик. 19.10 — КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXVI съездига лойиҳаси — умумхалқ муҳокамасида. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ёзувчи ва замон. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Лирик концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Синган тақа. Бадиий фильм. 23.20 — Оламда нима гап?

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25— Француз тили. 20.55 — Физика. 21.55 Ираклий Андронников. Бадиий ўқиш. 2-фильм.

8 ЯНВАРЬ

ПАЙШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Мультфильм. 10.25 — Валянинг елканлари. Бадиий фильм. 11.35 — Концерт. 12.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ердаги инсон. 16.20 — Рус ва совет музикасининг танланган саҳифалари. 17.40 — Мультфильм. 18.25 — Миллионлар ленинча университети. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Қалбга яқин қўшиқлар. 20.20 — Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга сафари ҳақида ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Фигурали учиш бўйича СССР чемпионати. 22.35 — Дунё воқеалари. 22.50 — Ёзувчи ва замонавийлик.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30 — Мультфильм. 11.50 — Китоб — бизнинг дўстимиз. 12.20 — Светофор. 13.20 — Кўл тубидаги хазина. Бадиий фильм. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Ёшлик. 19.00— Ахборот. 19.15 — Ғазал оқшоми. 20.00 — Ахборот. 20.20 — Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга сафари ҳақидаги ҳужжатли фильмнинг давоми. 21.30 — Время. 22.05 — КПСС XXVI съездининг делегатлари ҳақида телеочерк. 22.15 — О. Қосимов қўшиқлари.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25 Ўқитувчилар учун консультация. 20.55 — Реклама. 21.55— Химия. 22.15 — Қотил унинг ўзи. Бадиий фильм.

9 ЯНВАРЬ

ЖУМА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Орлёнок. 10.50 — Имтиҳонга тайёргарлик. Бадиий фильм. 11.55 — Фильм-концерт. 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Меҳнатинг — иқболинг. 15.55 — Рус тили. 16.25 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 17.20 — Подмосковье учрашувлари. 17.50 — Мультфильм. 18.15 — Олға, болакайлар! 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — КПСС XXVI съездига. 20.30 — Фильм-концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Эрмитаж. 22.35— Фигурали учиш бўйича СССР чемпионати. 23.20 — Дунё воқеалари. 23.35 — Ҳужжатли фильмлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30 — Мультфильм. 11.40 — Қорбобо соврини учун. 12.30 — Сотқин. Бадиий фильм. 13.55 — Замандас. 18.20 — Мультфильм. 18.40 — Ёшлик. 19.10 — КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXVI съездига лойиҳаси — умумхалқ муҳокамасида. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Социалистик мусобақа ғолибларига — космик вимпеллар. 20.00 — Қизлар гулдастаси. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон телевидениеси ва радиосининг солистлари Н. Тўхтаохунова ва С. Мамедов концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Дунё воқеалари. 22.30 — Бадиий фильм. 23.30 — Каратэ бўйича Ўзбекистон ССР чемпионати.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Чизма геометрия. 21.25 — Сизни Чимён таклиф этади. 22.25 — Игорь Горбачёв. Фильм-портрет.

10 ЯНВАРЬ

ШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.00 — Буратино кўргазмаси. 10.30 — Ота-оналар, Сизлар учун. 11.00 — Концерт. 11.25 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 11.55 — Адресимиз — Совет Иттифоқи. 12.40 — Спортлото. 12.55 — Кремль Съездлар саройида арча байрами. 13.50 — Музикали абонемент. 14.30 — Эрмитаж. 14.55 — Дунё воқеалари. 15.10 — Концерт. 15.20 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 16.10 — Ҳужжатли фильм. 17.05 — Концерт. 17.35 — Ҳайвонот оламида. 18.35 — Сиёсий шарҳловчи Л. А. Вознесенский суҳбати. 19.05 — Мультфильм. 19.25 — «Правда» газетасининг сиёсий шарҳловчиси Ю. А. Жуковнинг халқаро мавзулардаги суҳбати. 20.10 — Оқ кема. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Фигурали учиш бўйича СССР чемпионати. 22.50 — Фильм-концерт. 23.40 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — СССР халқлари қўшиқлари. 10.55 — Сўз кетидан сўз келар. 11.15 — Дўст излайман. 11.45 — Диққат, шаҳарда сеҳргар. Бадиий фильм. 12.40 — Каллаи саҳаргача. Спектакль. 14.20 — Кулги дарғалари. 17.55 — Байрамимиз кўркисан, гўзал арчажон. 18.30 — Испан шеъриятидан. 19.00— Сиҳат-саломатлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Оламга саёҳат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — М. Ҳусаинова ва О. Орифжонов концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Юлия Вревская. Бадиий фильм. 1-серия. 23.10 — Эркаклар командалари ўртасида баскетбол бўйича СССР чемпионати.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.00 — Душанба кўрсатувлари.

11 ЯНВАРЬ

ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Зарядкага сафланинг. 10.00 — Концерт. 10.05 — Будильник. 10.35 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.35 — Здоровье. 12.20 — Тонгги почта. 12.50 — Совет Иттифоқи чет эллик меҳмонлар нигоҳи билан. 13.05 — Қишлоқ янгиликлари. 14.05 — Музикали киоск. 14.35 — Спектакль. 16.45 — Ҳужжатли фильм. 17.20 — Фигурали учиш бўйича СССР чемпионати. 18.05 — Мультфильмлар. 18.35 — Халқаро панорама. 19.20 — Пакет. Бадиий фильм. 20.30 — Киносаёҳатчилар клуби. 21.30 — Время. 22.05 — Фигурали учиш бўйича СССР чемпионати. 23.05 — Таллиннинг музикали манзаралари. 23.00 — Яшасин кино. 24.00— Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.00 — Телевизион театр. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Алпомиш мактабга боради. Бадиий фильм. 14.05 —Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак. 14.35 — Ўзбекистон спорти. 18.20 — Мультфильм. 18.40 — Юлдузча. 19.10 — Қишлов — масъулиятли давр. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Цирк, цирк, цирк. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. — 21.30 Время. 22.05 — Юлия Вревская. Бадиий фильм. 2-серия. 23.20 — Енгил атлетика бўйича СССР кубоги.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

16.00 — Фрунзе кўрсатувлари.

Тиб биёт хазинасидан

СЕМИРИШНИ ҲАВАС ҚИЛМАНГ

Семизлик уч босқичдан иборат: биринчисига ҳавасинг келади, иккинчисини масхара қиласан, учинчисига ачинасан.

ЭПШТЕЙН.

▲

Семизлик инфаркт хавфини икки марта оширади.

З. ЯНУШКЕВИЧУС.

▲

Очкўз ошқозонни ортиқча овқат билан жазолайди.

КОНФУЦИЙ.

▲

Бир семиз фабрикант профессор С. П. Боткинга:

— Қандай қилиб озишим мумкин, — деб сўради.

— Меҳнат қилиб пул топинг, бир сўмлик тамаддиқ қилинг, деб жавоб қилди профессор.

▲

35—40 ёшларида 10—12 килограммдан семира бошлаган киши ўз умрини беш йил ичида 7 йилга қисқартиради, у 45 ёшлик одамга, 60 ёшида эса 70 ёшли кишига ўхшаб қолади.

В. ПАЦИИ.

▲

Одам дастурхондан сал очлик сезиб туриб кетиши зарур.

А. БОГОМОЛЕЦ.

▲

Умрингни узайтиришни истасанг, таомни камайтир.

В. ФРАНКЛИН.

▲

Атоқли медик С. П. Боткин ҳузурига бир жувон келиб сўради:

— Айтингчи, доктор, озиш учун нима қилиш керак?

Бунинг учун бошингизни ўнгдан чапга ва чапдан ўнгга тебратишингиз кифоя, — жавоб берди Боткин.

— Қачон шундай қилишим керак?

— Овқат пайти «олинг-олинг» дейишганда, — деди жиддий туриб доктор.

▲

Ишёқмас, ётағон хомсемизлар ҳам бўлади.

ПИКВИК.

▲

Инсон танасидаги барча ўзгаришлар, бутун организм ҳаракати энг нозик аъзо бўлган юракнинг ишлаши билан боғлиқдир. Юракка ортиқча юк ортмаслик учун овқатланиш меъёрини билиш керак. Ортиқча овқат истеъмол қилиш семиришга олиб келади. Семизлик юракка ортиқча юкдир. Хўш, бу масалада аниқ бир чегара борми? Ҳа, албатта. Биринчидан, шундай чегара ролини одамнинг ўз вазни бажаради. Одамнинг вазни бўй ўлчовидан 100 сантиметр кам ўлчамга тўғри келади. Яъни бўйингиз 170 сантиметр бўлса, нормал вазнингиз 70 килограмм бўлиши керак.

В. ФРОЛОВ.

Восит САЪДУЛЛА

ЯНГИ ҒАЗАЛЛАР

ИМКОН БОРИДА

Сайр қил, оламни кўр, кел шунга имкон борида,
Вақт ўтиб, кучсиз қолурсан турфа дард озорида.

Эй кўнгил бир дамчамас умринг бу дунё олдида,
Ҳар нафасни қушдек ардоқла ҳаёт гулзорида.

Эл билан эллашмоқ истарсан садоқат ёри бўл,
Жонига аро кириб, мушкулни енг даркорида.

Ўйламасдан қинғир иш қилма, қийилма сўнгидан,
Куйганингга арзимас, армоннинг оҳу зорида.

Кимки ўтказмоқ тилар ширин ҳаёт бирла умр,
Қанча меҳру ишқи бўлса, бўлсин ўз дилдорида.

Оила қутлуқ уйинг ўчмас чироқ, номинг сира
Эсланурсан уйдамас, зурётни касбу корида.

Яхши ниятларга интил, элга фарзандлик мурод,
Восито меҳнатни де, тобу товоннинг борида.

ИЛҲОМИМ БИЛАН

Бу замон айландику даврон менинг комим билан,
Қутласин дўстлар келиб, қутлуғ бу айёмим билан.

Боғни акси кўчди кўнглимга, баҳордек ман бугун,
Бўлди дарё сайр этиб, завқим гуландомим билан.

Бир нафаслик суҳбатига зор эдим, нолон эдим,
Хайрият, бир анжуман туздим дилоромим билан.

Яйрадим, соғинчларим тутдай тўкиб мен пойига,
Айтдим алёр басма-бас ўз бодаошомим билан.

Яхши ният қилдиму етдим муродим қошига,
Тушларим ҳам тўғри келди очганим ромим билан.

Ёрим ўтрусида кўкка етгудек руҳим баланд,
Хайрлашдим энг кўнгиллик ўтган оқшомим билан.

Қушдай эркин бу замонда севги, Восит, васл учун,
Кийдирай Севгимга тож шеърият-илҳомим билан.

Тошкентликларнинг Янги йил дастурхонини безаган ширинликлар орасида «Гулистон» ресторанининг маҳсулотлари ҳам бор. Бу ердаги кондитер цехида 15 турдаги турли хил қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқарилади. Янги йил арафасида 1,5 минг сўмлик байрам ширинликлари савдо шохобчаларига чиқарилди. «Гулистон» ресторанида ишлаб чиқарилган ранг-баранг тортлар, турли пироженоелар ва бошқа ширинликлар харидорларга манзур бўлаётир. Суратларда: (чапдан) илғор қандолатчилар Зулфия Шоюнусова, Латофат Ҳакимова, Ақида Хожибековалар ўзлари тайёрлаган маҳсулотлари билан; ресторан тортларига «Янги йилингиз билан» деб ёзиб қўйилган.

А. Тўраев фотолари.

ДИЛДАГИ ОРЗУЛАР

ҚУМРИ опа ҳозиргина соғиб келган, буғи чиқиб турган илиқ сутни хамир тоғарасига ағдараётиб «Болаларимга курсиллама патир ёпай» деб дилидан ўтказди. Бугун у кундагидан барвақтроқ уйғонди. Ҳали вақт бор, деб келини Ниҳоятни ҳам уйғотмади. Бироз ухласин, Собирлар ишга кетаётганда турса ҳам бўлади, унгача хамирни ҳам қориб қўяман.

Оилада болажон бўлмаган аёл камдир-ку, лекин Қумри опа, айниқса, бола деганда жонини фидо қиладиган аёллар тоифасидан. «Онанг айлансин, садағанг кетай» сўзлари тилидан тушмайди унинг. Ҳозир ҳам қўли ишда-ю, «Болаларим бир хурсанд бўлишсин, яйрашсин... Хайриятки бирортаси мен янги йил кутгани фалон ўртоғимникига бораман, дейишмади. Бу йил келин болам Ниҳоятхон қўшилиб кўпайишдик, қудаларни чақирганимиз ҳам яхши бўлди» деб ўйларди...

Келин боланинг эшиги ғийт этиб очилди.

— Ойижон, уйғотмабсизам, — ҳижолат бўлиб гапирди Ниҳоят.

— Ҳали барвақт, болам, мени биласиз-ку, меҳмон кутадиган бўлсам уйқум келмайди. Патирнинг хамирини қориб қўйдим. Энди сомсага уннайман. Сиз ишга борасиз, ахир. Нонушта тайёрлай қолинг, бўлмаса.

Она боланинг гурунгидан уйдагилар ҳам уйғонишди. Катта-кичик фарзандлар дастурхон атрофини тўлдириб ўтиришарди. Моли-ҳолнинг бори яхшида. Келин косаларда қаймоқ келтириб қўйди. Кеча онаси ёпган орқа-ўнги қип-қизил бўрсилдоқ нондан тўғраб болалар еб олишди, бир пиёладан чой ичишгач, хонадоннинг отахони Ўктам ака ўрнидан турди.

— Қани, Назира қизим, — бўл, Собир сен-чи, бўтам. Юмушга кечикмайлик, — деди у. Улар учовлон ташқарига чиқишганда Ўктам аканинг синглиси Зебинисонинг ўғли Рустам дарвозага яқин келиб қолган эди.

— Келяпсанми жиян, балли, қани уйга кириб чой ич.

— Йўқ, тоға нонушта қилдим. Сизлар билан бирга борай дедим-да, ишга.

— Юр, бўлмаса.

Рустам тоғасидан кўп нарсаларни билиб олишни истайди. Атайин тоғасининг цехига ишга кирди.

— Қалай жиян, кеча барвақт кетиб қолиб, ишингдан хабар ҳам ололмадим. Қанчага етказдинг? — сўради Ўктам ака.

— 4500 десятина, — уялибгина деди Рустам. (Десятина — пойафзалнинг таг чарми ўлчови).

— Ў-ҳў! Дурустсан-ку, жиян, — Ўктам ака Рустамнинг елкасига қоқиб қўйди.

— Нимаси яхши, Собиринғиз 6000 десятинага етказяпти, — норози оҳангда гапирди Рустам.

— Ошиқма бўтам, Собир ҳам дастлаб уч-тўрт мингдан ошираолмас эди. Энди-энди қўли ўрганиб қолди. Кўзи ҳам пишиди, — деди Ўктам ака. Рустам ёнида кетаётган Собирга ҳавас билан қараб қўйди.

— Машинани юритишда гап кўп, жиян, унинг тилини пухта ўрганиб олсанг, гапингга қулоқ солаверади. Билмадингми, инжиқлик қилиб вақтингни зое кетказади.

СОВЕТ ТУРМУШ ТАРЗИ

ЎЗ КАСБИНИНГ моҳир устаси — тоға ҳақ гапни айтаётган эди. Ахир, дақиқалар ҳисобда, вақтинг кетди, нақдинг кетди, дейишади-ку!

Улар шу зайлда суҳбатлашиб фабрикага етганларини ҳам билмай қолишди. Ота-бола Собир билан Ўктам ака коржомаларини кийишди-да, олдинма-кейин турган станоклар ёнига — ўз ўринларига ўтишди. Ўктам ака саранжом-саришталикни яхши кўради. Ишга халақит берадиган чиқинди ё бирорта ортиқча нарсанинг туришини ёқтирмайди.

Ўктам ака қўли ишда-ю, жияни Рустам томон нигоҳ ташлаб қўйди. «Ҳаваси зўр» интиляпти, бу яхши...» У шу ҳақда ўйларкан, бундан йигирма олти йил муқаддам ўн етти ёшида фабрикага кириб келган пайтини эслади. Беихтиёр энтикиб қўйди. «Вақт чопонғич барини тутқазмай дарё сувидай оқади-я...» Кечагина ўзи ҳам Рустамга ўхшаб қандай қилсам устозлардай ҳам бежирим, ҳам кўп иш бажараман, деб ошиқарди. Ўшанда фабриканинг меҳнат ветеранлари Исмоил ака Жалилов каби устозлардан ҳунар ўрганганди. Уч ойдан сўнггина ўзи мустақил иш бошлаганди.

Орадан йил ҳам ўтмай бичиқчилар орасида илғорликни қўлдан бермайдиган бўлди. Ўктам ака йигитлик чоғини ўйларкан, чеҳрасини майин табассум қоплади. Шу аснода Собир отасига гап қотиб хаёлини бўлди. У ўғлига юзланиб жавоб қилди-да, ширин хаёлида давом этди... Мана дастлабки эзгу орзулари ушалганига ҳам йигирма тўрт йил бўлипти. Йигирмага кирган пайти қишлоқнинг бориб турган гўзал қизи Қумри билан турмуш қурди. Тўнғич ўғил Собир туғилди. Мана ўғилгинаси, қуйиб қўйган ўзи. Худди 23 ёшлик пайтини эслатади. Абжир, қувноқ, фабрикадагилар «отасига раҳмат Собирнинг» деб гапиришади.

Қумри билан хонадонига файз, барака кирди. Ўктам ака ёнгинасида ота-бола кесган таг чармларга пардоз бераётган қизи — Назирага меҳри товланиб қаради. Бу ҳам онасига ўхшаган, тиниб-тинчимаган...

Собир, Назирадан кейин яна олти фарзанд кўришди. Қирқ уч ёшида тўққиз ўғил-қизнинг отаси бўлди. Рафиқаси меҳрибон, гулдай ўғил-қизлар унга ўхшаш одобли, меҳнаткаш.

Собир ҳам, Назира ҳам ота изидан борди. Бундан икки йил бурун 10-синфни тугаллаган Назира аввал келишиб олинганидай тўғри фабрикага келди. Бахти чопиб Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Раҳим Ҳакимовга шогирд тушди.

Икки беш йилликни муддатидан анча олдин уддалаган, меҳнат зарбдори, коммунист Раҳим ака шогирдларга меҳрибон. Назиранинг зеҳни, тиришқоқлигидан завқланиб билганини аямай ўргатди. Ҳозир Назиранинг ўзи янги келганларга иш ўргата олади. Касбни севганидан укалари орасида фабрика ҳаётидан кўп сўзлайди. Учинчи фарзанд Тоҳир ҳам ота касбига меҳр қўйган. Ҳозир 10-синфда. Ўқишни тугатсам тўғри фабрикаларингизга бораман дейди.

Бир куни у акасига шундай деди:

— Ака, эртага синфимиз ўқувчилари билан фабрикага борар эканмиз, — деди Тоҳир.

— Фабрикага бутун синф ўқувчилари билан келганларинг яхши. Домлалар бирга бўлишади, тушунтиришади. Бизни ҳам кўп олиб келишарди. Ўшанда мен ҳам ҳавас қилгандим, — деди Собир.

Тоҳир аҳдим қатъий дегандай акасига қўл узатди. Собир укасининг қўлини маҳкам сиқиб:

— Яша, ука! Ахир оиламизнинг аҳди бор — пойафзалчилар оиласи номини оламиз, деган эдилар-ку, дадамлар, — деди.

БИРИНЧИ смена иши якунланганда Ўктам ака фарзандлари билан Қизил доска ёнидан ўтишди. Унда декабрь ойи топшириғини ким қандай бажарганлиги ёзилганди.

Ўктам Нурматов — 130 процент.

Собир Нурматов — 130 процент.

Назира Нурматова — 125 процент.

Рустам Нурматов — 120 процент.

Йил якуни қувончли бўлди. Энг муҳими цехда таг чармдан тежам катта бўлди. Иқтисод қилинган маҳсулотдан 65—70 минг жуфт пойафзал тайёрлаш мумкин. Ана шу ютуқни қўлга киритишда Нурматовлар оиласининг ҳам ҳиссаси бор.

УЛАР фабрикадан хурсанд чиқишди. Хонадонда тўкин дастурхон кутаяпти. Ота-бола пойафзалчилар Қўшқўрғон қишлоғига кириб боришганда қош қорайиб қолганди. Узоқдан рубоб торларининг майин оҳанги эшитилди. «Тоҳир чалаяпти, қўшиқни Барно айтяпти...»

Кенг, ёруғ хонада байрам дастурхони тузатилган. Бобир, Ақида, Шоҳида, Хуршидалар арча атрофида қувнаб кулишар, айниқса, уч ёшли Гулсанамнинг севинчи ичига сиғмасди. Янги — 1981 йилни кутиб олиш базми бу хонадонда ана шундай олам-олам қувонч, қанотли орзулар оғушида бошланди. Пиру-бадавлат хонадонингизга бахт-саодат ҳамиша ҳамроҳ бўлсин, азиз Ўктам ака, мўътабар Қумри опа!..

Ф. УСМОНОВА,
Чирчиқ шаҳри.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

3 январь соат 15.00 ва 19.00 да
Янги йилингиз муборак бўлсин,
азиз санъат шинавандалари!
М. ҚОРИЕҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ АРТИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Олмахон ҲАЙИТОВА, Қувондиқ ИСКАНДАРОВ, Шариф СУЛТОНОВ, Ҳолисхон ҚОДИРОВА, Мўътабар ЙЎЛДОШЕВА.

Солистлар: Фахриддин УМАРОВ, Отамурод ҲОЖИЕВ, Нуржаҳон САТТОРОВА, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Муҳаббат КУБАНОВА, Роза КАРИМОВА, Ражаб ИСМОИЛОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Музика раҳбари — Азиз МУЛЛАЖОНОВ.

Программани — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ғулом ТОЖИЪАЛОЕВ олиб боради.

Билетлар Свердлов номли концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилади.

Ўзбекистон Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

4 январь соат 19.00 да
Янги йилингиз муборак бўлсин,
азиз санъат шинавандалари!

КУЛГИ ВА ТАРАННУМ КЕЧАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Солистлар: Шерқўзи ҒОЗИЕВ, Исмоилжон ТУРДИАЛИЕВ, Аъзам ҒОЗИЕВ, Изомжон САДРИЕВ, Нодира АҲМЕДОВА, Зуҳра ҒОЗИЕВА, Насиба ЭГАМБЕРДИЕВА, Мастура ФАЗЛИДДИНОВА, Гулчеҳра ЮСУПОВА, Абдуфаттоҳ САИДОВ (юмор, сатира ва интермедия), Саттор ИСЛОМОВ (оригинал жанр).

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Программани — Мамасоли ХОЛМАТОВ ва Мирзаҳошим КЕНЖАЕВ олиб борадилар.

Ансамблнинг раҳбари — Шерқўзи ҒОЗИЕВ.

Музика раҳбари — Нозим ЖАББОРОВ.

Билетлар Свердлов номли концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилади.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА

3—11 ЯНВАРЬ КУНЛАРИ СОАТ 18.00 ВА 21.00 ДА

„АРАКС"

РОК-ГРУППАСИНИНГ

ГАСТРОЛЛАРИ

(Москва)

Бадиий раҳбар — Сергей РУДНИЦКИЙ.

Билетлар Марказий «Юбилей» спорт зали ва Свердлов номли концерт зали кассаларида сотилади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

46-07-53, 46-03-12 телефон номерлари бўйича справкалар олиш мумкин.

Телевидение

3 ЯНВАРЬ

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Зарядкага сафланинг. 10.00 — Будильник. 10.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.30 — Здоровье. 12.15 — Тонгги почта. 12.45 — Спортлото. 13.00 — Қишлоқ янгиликлари. 14.00 — Музикали киоск. 14.30 — Ёшлар ўртасида хоккей бўйича жаҳон чемпионати. 16.15 — Ҳужжатли фильмлар. 16.50 — Қўғирчоқ фильм. 18.00 — Киносаёҳатчилар клуби. 19.00 — Мультфильм. 19.35 — Сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов суҳбати. 20.05 — Концерт. 20.25 — Адам Евага уйланади. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Адам Евага уйланади. Бадиий фильм. 2-серия. 23.10 — Балет артистларининг концерти. 23.10 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Концерт. 10.50 — Энергетиклар кунига бағишланган кўрсатув. 12.15 — Қувноқ стартлар. 13.15 — Спектакль. 14.15 — Шахмат мактаби. 18.20 — Мўъжизалар куни. 18.45 — Бойчечак. 19.15 — Айиқларни санашга борамиз. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Чет эл эстрадаси концерти. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Келдию кетди. Бадиий фильм.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.00 — Душанба кўрсатувлари.

4 ЯНВАРЬ

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Мультфильмлар. 10.35 — Травкaнинг саргузаштлари. 11.45 — Ёшлар ҳақида қўшиқлар. 12.20 — Ҳужжатли фильм. 12.50 ва 15.00— Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 15.50 — Концерт. 16.20 — Телестадион. 16.50 — Мультфильм. 17.35— Москваликлар партия съездига. 18.05 — Мактаб ўқувчилари учун адабий викторина. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.35 — Советлар ва ҳаёт. 20.05 — Муҳаббат ҳақида ҳикоялар. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 22.35 — Дунё воқеалари. 22.50 — Совет қўшиқчилари Миланнинг Ла Скала театри саҳнасида.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Мультфильм. 11.50 — Ҳайратга солувчи Берендеев. Бадиий фильм. 18.20 — Мультфильм. 18.40. — Қувноқлар даврасида. 19.10 — КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXVI съездига лойиҳаси умумхалқ муҳокамасида. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Шеърият мухлисларига. 20.00 — Фильм-концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Чорвачилик зарбдор фронт. 22.25 — Қиз ўғирлаш. Бадиий фильм.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/I да **Нодирабегим** (12.00), **Ганг дарёсининг қизи** (19.30), 4/I да **Келинлар қўзғолони** (12.00), **Кузнинг биринчи куни** (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 3/I да **Олифта**, 4/I да **Хўжайин**, 5/I да **Олифта**.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **НАТАЛЬЯ РУБАНОВА** раҳбарлигидаги **«ИЛЛЮЗИОН КАЛЕЙДОСКОП»** аттракциони иштирокида **«ЦИРКДА АРЧА» ЯНГИ ЙИЛ ТОМОШАЛАРИ** (10, 13, 16, 19.30).

Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети Чиноз район партия комитетининг биринчи секретари К. Б. Мамедовга отаси **Бакир МАМЕДОВ** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

ДЕҲЛИ. Л. И. Брежнев Ҳиндистонга қилган визити вақтида ўртага қўйган ва Форс кўрфазидаги аҳволни нормаллаштиришга ҳамда Ҳинд океанини тинчлик зонасига айлантиришга қаратилган таклифлари ҳамон ҳинд жамоатчилиги ва матбуотининг диққат марказида турибди. Совет Иттифоқи раҳбарининг Форс кўрфази районидаги хатарли кескинликни тугатиш йўлидаги ташаббусини, жумладан мазкур районда ва яқин атрофдаги оролларда чет эл ҳарбий базаларини вужудга келтирмаслик тўғрисидаги таклифини Ҳиндистондагилар астойдил қўллаб-қувватлади деб таъкидлайди «Пэтриот» газетаси. Бу — АҚШдан фарқли ўлароқ, Совет Иттифоқи Ҳинд океанини тинчлик зонасига айлантириш учун изчиллик билан курашаётганлигининг яна бир далилидир, деб уқтиради газета. Бундай сиёсат АҚШ ва Ғарбдаги бошқа мамлакатлар ўзларининг сиёсий ва иқтисодий мустақилликларига хавф солаётганлигига қарши курашаётган соҳил бўйи давлатларининг миллий манфаатларига батамом мос келади.

ЎЗАРО МАНФААТЛИ МУНОСАБАТЛАР УЧУН

БОНН. Ғарбий Германиянинг таниқли саноатчиси, Германия саноат-савдо бирлашмасининг президенти Отто Вольф Фон Амеронген ГФР билан СССР ўртасидаги ўзаро манфаатли савдо-иқтисодий муносабатларни янада ривожлантириш кераклигини ёқлаб гапирди. «Ҳандельсблат» газетасида эълон қилинган мақолада у қуйидагиларни таъкидлайди: СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар билан амалий алоқалар ГФРнинг катта-катта фирмалари учунгина катта аҳамиятга эга бўлиб қолмай, шу билан бирга муттасил кўпайиб бораётган бир қанча кичик ва ўртача корхоналар учун ҳам катта аҳамиятга эгадир. Ана шу фирмаларнинг ҳаммаси учун Шарқ билан савдо-сотиқ қилиш улар ташқи савдо операцияларининг мустаҳкам таркибий қисми бўлиб қолди.

Мақолада кейинги ўн йилликда ГФР билан Европадаги социалистик мамлакатлар ўртасидаги сиёсий муносабатларни нормаллаштиришга эришилганлигидан мамнуният изҳор қилинади.

Савдо ва кооперациялар тўғрисидаги узоқ муддатли битимлар тузиш йўли билан иқтисодий муносабатларни муттасил ривожлантириш учун пойдевор вужудга келтирилди. Хельсинкидаги Умумевропа кенгашининг Якунловчи актида ҳам ана шундай муносабатларни ривожлантиришга интилиш ўз ифодасини топди.

САЛЬВАДОРДАГИ АҲВОЛ

САН-ХОСЕ. Чалатенанго департаментида Фарабундо Марти номли миллий озодлик фронти отрядлари билан Сальвадор мунтазам армияси бўлинмалари ўртасида олти кундан буён сурункасига шиддатли жанглар давом этмоқда. Миллий озодлик фронтининг гувоҳлик беришича, жаллодлар «Жанговар» ҳаракатлар олиб бораётган районларда Америка ҳарбийларининг Вьетнамда — уруш вақтидаги каби ва Никарагуанинг собиқ диктатори — Сомоса миллий гвардиясининг солдатлари қабилида «қуйдирилган ер» тактикасини қўлламоқдалар. Солдатлар айниқса «хатарли» деб ҳисобланаётган зоналарни тинтиш вақтида бутун-бутун аҳоли пунктларини яксон қилмоқдалар, маҳаллий аҳолини қириб ташламоқдалар ва қўзғолончиларни мададдан маҳрум қилишга уринмоқдалар.

Аммо Чалатенангога йирик ҳарбий қисмлар келтирилганлигига қарамай, хунтанинг солдатлари уларга муносиб зарба бераётган партизанларнинг шиддатли қаршилигига дуч келмоқдалар.

(ТАСС, 2 январь).

ГФР. Социалистик немис ишчи-ёшлар ташкилоти ҳокимиятнинг ҳарбий саноат комплексини ривожлантириш эвазига аҳолининг социал эҳтиёжларини ҳисобга олмаётган агрессив сиёсатини қораламоқда. Суратда: норози ёшлар намойиши.

С. Сосновский фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ЭРКИНЛИКДА

ҒАРБИЙ Чехия ҳайвонот боғининг ходимлари ҳайвонларнинг айрим ноёб турларини сақлаб қолиш масаласини ўргангач, махсус ажратиб қўйилган территорияда уларнинг эркин яшаши учун шароит ҳозирладилар.

Бу ерда ҳайвонлар одатий, деярли табиий шароитда юргандай ҳис қиладилар. Жаҳон практикасида биринчи бор зоопаркда оқ каркидон туғилди, антилопа ва шохли ҳўкизлар ҳам кўпайяпти.

ШАМОЛ ВА ЭЛЕКТР

АҚШнинг Вермонт штатидаги «Энертик» фирмаси ғалати шамол двигателларини ишлаб чиқара бошлади. Уларни бир оила яшайдиган турар-жойнинг электр тармоғига бемалол улаб қўйиш мумкин.

Бу двигателлар шамол тезлиги секундига 4,5—18 метр тезликда бўлганида ишга тушиб, АҚШда белгиланган стандарт миқдорда — 115 вольт, 60 герц электр токи бера бошлайди. Шунда уйнинг электр тармоғига қўшимча ток келиб туради.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар— 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши — 325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894.

Р. 02708. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64683. В. 1514.